

Riksdagens protokoll

2009/10:40

Tisdagen den 1 december

Kl. 13.00 – 15.17

Protokoll
2009/10:40

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 24 och 25 november.

2 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämnds-sammanträde

Förste vice talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträde fredagen den 13 november inkommit.

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2009/10:119

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:119 Ägandet av Vattenfall
av Alf Eriksson (s)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 21 december 2009.

Skälet till dröjsmålet är nationella samt utrikes resor.

Stockholm den 30 november 2009

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (c)

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:123 Nationell skoterpolitik
av Gunnar Sandberg (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 8 december 2009. Miljöministern har inte möjlighet att besvara interpellationen inom anvisad tid på grund av redan inbokade engagemang.

Stockholm den 20 november 2009

Miljödepartementet

Andreas Carlgren (c)

Enligt uppdrag

Lena Ingvarsson

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2009/10:125

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:125 Sparbankers framtid
av Ulla Andersson (v)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 11 december 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor som inte kunnat flyttas.

Stockholm den 25 november 2009

Finansdepartementet

Mats Odell (kd)

Enligt uppdrag

Erik Nymansson

Expeditions- och rättschef

*Svar på
interpellationer*

4 § Svar på interpellation 2009/10:116 om antagningen till högskolan för elever som studerat på International Baccalaureate, IB-programmet

Anf. 1 Statsrådet TOBIAS KRANTZ (fp):

Herr talman! Mats Pertoft har frågat mig vad jag avser att göra för att de bestämmelser om tillträde som träder i kraft den 1 januari 2010 inte ska medföra problem för de 3 000 elever som i dag går på IB-programmet i Sverige samt om jag avser att verka för att IB-skolorna får tydlig information om hur de ska hantera den nuvarande situationen.

Det är angeläget att IB-eleverna har tillträde till högskoleutbildning på villkor som de upplever som likvärdiga. Det finns dock andra grupper av sökande som också har framfört skäl till att de principiellt bör hanteras på samma sätt som sökande med betyg från svensk gymnasial utbildning vid urval. Detta var också en utgångspunkt för det uppdrag som regeringen gav Högskoleverket och Verket för högskoleservice i juni 2009.

För närvarande bereds inom Regeringskansliet en ändring i högskoleförordningen. Den innebär att sökande med betyg från IB-utbildning, gymnasieutbildning inom Europaskolan, åländsk gymnasieutbildning och gymnasieutbildning vid utländska – internationella – skolor för vilken statsbidrag betalas ut enligt förordningen (1994:519) om statsbidrag till utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar ska tillhöra samma urvalsgrupper som sökande med betyg från svensk gymnasieskola.

Synpunkter på de nya bestämmelserna har också framförts avseende de åtaganden som följer av Sveriges överenskommelse med Danmark, Finland, Island och Norge om tillträde till högre utbildning samt Sveriges medlemskap i EU. Därför avser regeringen att snarast göra en översyn av antagningsreglerna för att bland annat bedöma hur sökande med betyg från gymnasieutbildning i de nordiska länderna eller EU ska ha tillgång till högre utbildning på likvärdiga villkor som sökande med svensk gymnasial utbildning.

När det gäller information till de sökande som berörs litar jag på att våra myndigheter, främst Högskoleverket, Verket för högskoleservice samt universitet och högskolor, kommer att vidta de åtgärder som krävs.

Anf. 2 MATS PERTOFT (mp):

Herr talman! Jag vill tacka ministern för svaret, som faktiskt är väldigt positivt. Jag får säga att jag är väldigt glad.

Det är andra gången som jag interpellerar, nu till den andre ministern. Först var det Lars Leijonborg som kort före sommaren fick svara på en liknande fråga. Det ledde fram till att Högskoleverket bland annat fick i uppdrag att titta på de här bitarna. Det är ett bra svar. Det är positivt, och jag är glatt överraskad.

Samtidigt är det lite märkligt att man nu måste gå in och ändra i lagar och regler för en gymnasieutbildning som har funnits i Sverige ganska länge. Jag är osäker, men jag tror att IB-programmet har funnits i minst tio år i svensk gymnasieskola. Det finns på många orter, och det är väldigt omtyckt. Det är verkligen ett högkvalitativt program. Och plötsligt hotas eleverna där av att inte få räknas in bland svenska gymnasieelever när man söker till högskolan.

Jag undrar hur departementen arbetar i dag när sådana saker kan hända, eller om det är någon medveten strategi att man ska rikta den svenska skolan så att avigheter eller olikheter inte kommer att kunna finnas i framtiden. Men nu är det ändrat, och nu verkar det vara positivt.

Jag har en principiell fråga: Hur kunde en sådan här sak uppstå? Det måste ju räknas som en malör. Någonting måste ha gått snett när svensk utbildning plötsligt inte längre räknas som svensk utbildning.

Jag vill också ställa en annan fråga. Det är väldigt viktigt för de här skolorna att allting finns på plats så snabbt som möjligt, så att man kan ge besked till de elever som nu söker till IB-programmet för nästa läsår. Hur snabbt kommer regelverket på plats? Nu har vi ministrarnas ord, och det var intressant att i tidningen i går kunna läsa – vilken tillfällighet inför den här interpellationsdebatten – att det här skulle ske. Hur snabbt kommer vi verkligen att se regelförändringarna på plats så att skolan vet vad som gäller?

Utbildning är en långsiktig fråga. Utbildning är ingenting som man ändrar lättvindigt. Det är det som har ställt till det. Jag vet inte hur många elever som har valt bort IB-programmet i Sverige för att de inte har vetat hur tillträdet till högskoleutbildning kommer att regleras. Det måste undvikas, så att de elever som nu väljer vet vad som gäller. Och då är det bråttom. När finns det nya regelverket på plats?

Det vore också intressant att veta: Hur har en sådan malör kunnat inträffa?

Anf. 3 Statsrådet TOBIAS KRANTZ (fp):

Herr talman! Bakgrunden till de nya antagningsreglerna var den reform som vi genomförde 2007. Det fanns två bärande motiv bakom den reformen, dels att vi skulle gynna direktövergång från gymnasiet in i högskolan, dels att vi ville införa meritpoäng för att stimulera elever att läsa moderna språk och matematik, framför allt avancerade kurser i dessa ämnen, på gymnasiet. Inte minst i den senare delen har vi redan sett mycket tydliga resultat. Antalet elever på gymnasiet som läser moderna språk och matematik har ökat kraftigt enligt alla de indikationer vi har fått.

Tyvärr var Miljöpartiet emot just den delen när vi röstade om detta i riksdagen.

Mats Pertoft frågar: Hur kunde detta inträffa? Ja, den frågan kan Mats Pertoft delvis ställa till sig själv.

När reformen antogs 2007 kunde konsekvenserna när det gällde IB-programmet inte riktigt överblickas. Nu försöker vi göra det vi kan för att rätta till de problem som har uppstått. När frågan var uppe i riksdagen 2007 fanns det inga motioner från Miljöpartiet där detta uppmärksammades. Inte heller 2006 när den dåvarande regeringen gjorde reformer när det gällde antagningssystemet uppmärksammade Miljöpartiet den här frågan.

Därför kan frågan likaväl ställas tillbaka till Miljöpartiet: Varför uppmärksammade inte ni detta?

Jag tycker att det är lika bra att lägga det här bakom sig och säga: Låt oss vara glada i dag över att vi har fått fram en lösning som innebär att IB-eleverna får konkurrera på samma villkor som elever med vanliga svenska gymnasiebetyg. Låt oss glädjas över detta i stället för att gräva i historien, när det förmodligen är så att det finns både borgerliga politiker och miljöpartipolitiker som borde ha uppmärksammat detta tidigare men som inte gjorde det. Nu rättar vi till detta, och jag är glad över det.

Det regelverk som vi nu föreslår ska träda i kraft den 1 januari 2010. Det är ett tydligt och klart besked. I praktiken innebär det att det kommer att få betydelse för antagningen hösten 2010. Vi kommer att fatta detta beslut i regeringen inom de närmaste veckorna, så det kommer att träda i kraft den 1 januari 2010.

Anf. 4 MATS PERTOFT (mp):

Herr talman! Jag är väldigt glad över att vi får tydligt besked om att detta kommer att gälla från den 1 januari 2010.

Ministern menar att även Miljöpartiet borde ha kommit på detta. Nu är det ju inte vi som sitter i regeringsställning. Vi gjorde det inte heller under förra mandatperioden. Det är regeringen som lägger förslagen.

Det som generellt oroar mig i denna fråga – nu är det utrett, det är vi helt överens om – är att ju mer man från politisk sida går in och detaljreglerar med meritpoäng och andra saker, desto större blir risken för att man också får sideeffekter. Den här regleringen fick ju helt tydligt negativa sideeffekter för IB-eleverna.

Vi kan vara glada över att IB-gymnasierna är så aktiva att de uppmärksammade detta snabbt och satte i gång en rörelse, att det finns en Facebookgrupp om detta, och att de fick oss politiker att agera. Jag undrar om något skulle ha hänt av sig självt. Det verkade inte så när jag diskuterade frågan med Lars Leijonborg i somras, men nu är det tydligt att något har hänt. Som särskilt positivt vill jag lyfta fram att ministern är positiv trots att utredningens svar inte var lika positivt. Det var det som fick mig att lägga fram interpellationen.

Jag fick påstötningar från flera skolor om att det som föreslogs från verket inte innebar någon förändring. Jag vill därför ge ministern en speciell eloge för att han har förstått situationen och rättat till det här. Det hade varit en mycket märklig situation om svenska gymnasieelever inte hade räknats som svenska gymnasieelever – inte för att jag vill vara nationalistisk, men det är ju dem som är våra skattebetalare och medborgare som vi bygger skolan för.

Jag vill tacka för att ministern faktiskt lät förnuftet och klokskapen regera i stället för att lyssna på verket. Jag hoppas att man tänker sig för från regeringens sida när man detaljreglerar på det här sättet nästa gång, så att man undviker sådana här fadäser. Även om vi i oppositionen naturligtvis kan hjälpa till att rätta till dem är det ju inte alltid man lyssnar på oss. Men tack ska du ha!

Anf. 5 Statsrådet TOBIAS KRANTZ (fp):

Herr talman! Först vill jag säga att jag delar Mats Pertofts uppfattning om hur viktigt IB-programmet är och hur mycket det tillför den svenska gymnasieskolan och det svenska utbildningsväsendet. Det är verkligen i mångt och mycket ett flaggskepp för svensk utbildningspolitik. Man satsar och har under många år satsat enormt mycket på kunskap och kvalitet i utbildningen, och man har legat i toppen när det gäller resultat och kan också hävda sig mycket bra internationellt. Det är verkligen en toppenutbildning, och det ligger i linje med regeringens ambition att höja statusen och kunskapen i det svenska utbildningsväsendet att satsa på kunskap och kvalitet.

Därför är jag extra glad över att vi i dag kan ge beskedet att de elever som läser på IB-programmet ska kunna konkurrera på precis samma villkor som elever som får vanliga svenska gymnasiebetyg. Det är en viktig signal.

För de allra flesta är det helt uppenbart att IB-programmet är en del av det svenska utbildningsväsendet. Man kan inte betrakta det som en utländsk examen, utan det är faktiskt en del av det svenska utbildningsväsendet. Så betraktas det av de allra flesta. Den ändring som vi nu genomför är fullt logisk ur det perspektivet.

Precis som Mats Pertoft säger gav vi ett uppdrag till Högskoleverket och Verket för högskoleservice i början av juni i år. De fick i uppdrag att lämna resultat till oss den 1 oktober. Det gav dock inte riktigt det underlag som vi hade väntat oss. Det har lett till att vi har fått jobba ganska

intensivt på departementet och i Regeringskansliet för att ändå försöka fatta beslut om den här förändringen.

Jag är väldigt glad över att vi har lyckats gå i mål med nya regler som ska kunna träda i kraft den 1 januari 2010. Det har inte varit lätt, men jag är glad över att vi är där.

Det är naturligtvis helt rätt som Mats Pertoft säger att man alltid ska tänka igenom alla konsekvenser. Jag bara konstaterar att de konsekvenser som har uppstått när det gäller IB-eleverna förutsåg inte vi och ingen annan politiker heller, tror jag. Därför hade vi ingen debatt om detta när bestämmelserna antogs.

Grundprincipen i den reform som vi antog 2007 tycker jag är helt rätt. Vi måste uppmuntra elever som läser avancerade kurser i matematik och språk att fortsätta göra det. Vi riskerar annars att hamna i en situation där ungdomarna har sämre språkkunskaper än sina föräldrar, och det är naturligtvis oacceptabelt i en tid då vi lever i globalisering och internationalisering. Grundprincipen i det systemet är helt rätt, och den ligger fast. Men om det visar sig att det finns konsekvenser som vi inte kunde överblicka ska vi som politiker naturligtvis inte ha större prestige än att vi kan backa och säga att vi har gjort fel.

Nu ändrar vi detta. Jag tycker att det här är en glädjens dag. Det viktigaste är inte att jag och Mats Pertoft kan glädja oss utan att landets IB-elever kan glädja sig.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2009/10:104 om kommuners ansvar för den nationella flyktingpolitiken

Anf. 6 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Leif Jakobsson har frågat mig vilka åtgärder jag tänker vidta för att engagera alla Sveriges kommuner i flyktingmottagandet.

Vidare har Leif Jakobsson i interpellationen frågat mig vilket ansvar jag anser att kommunalpolitiker och kommuner har för den svenska flyktingpolitiken och om jag anser att det är rimligt att texter som de som citerats i interpellationen förekommer på officiella hemsidor.

Låt mig först klargöra att det är riksdagen och regeringen som ansvarar för den svenska migrationspolitiken.

Staten har det övergripande organisatoriska ansvaret för mottagandet av asylsökande. Kommuner och landsting har viktiga roller vad gäller genomförandet av vissa insatser inom mottagandet. Detta gäller exempelvis skolgång samt hälso- och sjukvård för asylsökande. För sådana insatser lämnas statlig ersättning.

Kommunerna har även en särskild roll vad avser mottagandet av ensamkommande asylsökande barn genom att man sedan den 1 juli 2006 även har ett ansvar för dessa barns boende. För att möjliggöra detta träffar Migrationsverket överenskommelser med kommunerna om mottagandeplatser. Detta är en ordning som beslutades av en enig riksdag.

En av utgångspunkterna för reformen var att kommunerna genom sitt ansvar för den sociala barn- och ungdomsvården har den rätta kompeten-

sen för mottagandet av ensamkommande asylsökande barn och att man genom reformen skulle stärka skyddet för dessa barn.

Jag avser inte att kommentera olika uttalanden på kommunala hemsidor, men jag kan konstatera att kommunerna har ett ansvar för att de barn som vistas i kommunerna blir väl omhändertagna.

Det råder dock i dag en akut brist på platser för ensamkommande barn.

För att på kort sikt komma till rätta med problematiken har jag utsett en särskild koordinator för mottagandet av asylsökande ensamkommande barn. Dennes uppgift blir att i aktiv dialog med landets kommuner snabbt öka antalet platser i kommunerna så att den akuta situationen får en lösning. Koordinatorns uppgift kommer också att innefatta en analys av anledningarna till att vissa kommuner valt att inte teckna överenskomelser med Migrationsverket.

Regeringen avser även att ta initiativ till en översyn av systemet för mottagande av ensamkommande barn. En utredning ska belysa vissa frågor inom området och bland annat redovisa förslag som kan inbegripa lagstiftning.

Anf. 7 LEIF JAKOBSSON (s):

Herr talman! Först vill jag tacka för svaret. Det är mycket vatten som har runnit under broarna sedan jag skrev den här interpellationen. Jag skrev den direkt när jag hade tagit del av agerandet från Vellinges moderata kommunalpolitiska ledning.

Debatten som följde hade i och för sig det goda med sig att samhället i stort blev uppmärksammat på situationen för ensamkommande flyktingbarn och att regeringen och statsrådet Billström i alla fall i ord har tvingats ta tag i frågan. Åtgärder som vi i oppositionen tidigare hade krävt var nu plötsligt möjliga. Det är ju en del av det svar jag har fått i dag. Det är gott så långt.

Det krävs sannerligen både statliga insatser och långt vidare kommunalt engagemang om vi ska kunna ge de här barnen ett värdigt liv. Transitkommunerna som nu agerar slussar har fått ta ett allt större ansvar för vad som egentligen är ett nationellt ansvar. Det behövs fler transitkommuner men framför allt ett gemensamt ansvarstagande i mottagandet.

Men, herr talman, min interpellation handlar egentligen om en djupare frågeställning än så. Det handlar om ledarskap, om politiskt ansvar för grundläggande mänskliga rättigheter och värderingar, om ledarskap som står upp för alla människors lika värde och inte underblåser fördomar och främlingsfientlighet. Det handlar också om kommunernas ansvar för den nationella politiken.

I dessa avseenden har statsrådet avstått från att över huvud taget svara mig. Det är väldigt olyckligt, för det här behöver verkligen diskuteras. Men det är klart, det är ju moderata partikamrater till Billström som är upprinnelsen till den här debatten.

Som sagt: Det som fick mig att ställa interpellationen var att Vellinges moderata kommunledning använde kommunens hemsida till att misstänkliggöra både flyktingbarnen och den nationella flyktingpolitiken samma dag som det sedan på kvällen skulle hållas informationsmöte för medborgarna om ett transitboende i kommunen.

Formuleringarna var både insinuanta och försåtliga. Så här stod det:

Prot. 2009/10:40
1 december

*Svar på
interpellationer*

Detta agerande, som också skett i andra mindre kommuner i Skåne, visar på ett sammanbrott för svensk flyktingpolitik. Det kan inte längre vara ett kommunalt problem i Sverige att ta emot denna strida ström av tonårspojkar från oroshärddar i Asien och Afrika. Det måste lösas på nationell nivå inom ramen för EU. Vi kommer därför att undersöka vilka möjligheter vi har för att stoppa denna cirkus. Så här får det inte gå till.

Det säger sig självt att de medborgare som den kvällen gick till mötet med företaget som anordnar slussen kom dit med förutfattade meningar.

Den moderata kommunledningen har mycket starkt väljarstöd och därför ett mycket stort ansvar för vad man säger och gör. Jag lider med alla de Vellingebor som i riksmidier utmålats som inskränkta och hjärtlösa egoister. De har fått lida för en kommunledning som brustit i sitt ansvar. Jag säger tack till alla de modiga, framför allt ungdomar, som visat att det finns andra krafter i kommunen.

Vellinges moderaters beskrivning av den nationella flyktingpolitiken som en cirkus och deras oförbehållsamma uttalande om att inte delta ställer alla kommuners ansvar på sin spets. Sverige består faktiskt av kommuner. Staten har själv inget territorium att upplåta för flyktingmotagande.

Att, som Billström gör i dag, vägra kommentera så uppenbara angrepp på grundläggande svenska värderingar är inte klargörande. Jag tycker att det behöver sägas klart och tydligt från riksdagens talarstol att alla Sveriges kommuner har ett ansvar och att det inte är acceptabelt att kommunalpolitiker underblåser främlingsfientlighet. Att Billström inte gör det i dag, herr talman, är fegt.

Anf. 8 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Av någon anledning har antalet ensamkommande flyktingbarn till Europa och till Sverige de senaste åren ökat väldigt kraftigt. Det finns naturligtvis många olika orsaker till att barn kommer. Men utan att fundera över det är vi ju alla överens om att minderåriga barn och ungdomar måste tas om hand, både under den tid som de får en prövning av sina asylskäl, när man prövar om de kan åka tillbaka eller inte, och när de eventuellt har fått uppehållstillstånd.

I dag är det, vad jag kan se, ungefär 60 procent av dem som har sökt det senaste året som har fått uppehållstillstånd.

Det som hände i Vellinge var naturligtvis oerhört beklagligt. Trots att Vellinge kommun själv inte skulle betala för det här transitboendet och trots att det var andra som skulle ta ansvar för det var det uttalanden som kändes mycket obehagliga.

Samtidigt, som bland annat Leif Jakobsson själv påpekar, kom det väldigt snabbt reaktioner från många håll i Vellinge. Nu står folk i kö, mer eller mindre, för att anmäla sig som gode män. Och även andra skånska kommuner som inte har tagit ansvar för ensamkommande flyktingbarn har nu hört av sig till Migrationsverket.

Det riktigt beklagliga är nämligen att så många kommuner har vägrat att ta ett ansvar, att ställa upp, att skriva ett avtal, att ordna familjehem och så vidare för ensamkommande flyktingbarn. Där har både Leif Jakobsson och jag och alla andra som jobbar med rikspolitik ett ansvar att påverka våra partier. Det är nämligen inte så att det är någon tydlig skillnad mellan borgerliga och rödgröna kommuner, utan det är ungefär lika

många från båda sidorna som inte har visat sig intresserade av att ställa upp, och det är djupt beklagligt. Om varje kommun i Sverige tog emot ett par ensamkommande flyktingbarn skulle vi inte längre ha de här problemen.

Nu verkar följden av den här negativa debatten kunna bli en positiv reaktion.

Från Folkpartiets sida har vi hela tiden varit väldigt tydliga. Vi tycker att även om utgångspunkten är att man ska komma överens frivilligt måste det finnas en gräns, både när det gäller flyktingar i allmänhet och när det gäller barn, där staten faktiskt kan tvinga en kommun. Det är naturligtvis inte det önskvärda, men möjligheten ska finnas.

Därför är vi väldigt glada över att migrationsministern, i fråga om den utredning som ska tillsättas, säger att även olika typer av lagliga åtgärder ska utredas.

En svensk kommun tillhör, som sagt, Sverige och kan inte bedriva en egen migrationspolitik utan måste solidariskt finna sig i den politik som riksdagen, ofta i bred enighet, har bestämt. Det är vad det handlar om när det gäller migrationspolitik.

Vi har en början. En koordinator har utsetts. Samordningsdiskussioner mellan kommuner startar. Och en utredning ska titta närmare på eventuell lagstiftning. Jag tycker att det glädjande nog tyder på handlingskraft från regeringen.

Jag tycker att mycket positivt har hänt sedan Leif Jakobsson skrev sin interpellation. Jag förstår verkligen att han skrev den i den situation som då var, för det var väldigt beklagligt. Men nu tycker jag att vi är på rätt väg, och det verkar som att vi faktiskt får allt fler kommuner som är beredda att ställa upp. Men både Leif Jakobsson och jag och andra ska hjälpa till och driva på gentemot våra respektive partier.

Anf. 9 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Herr talman! De flesta av oss har barn runt omkring oss, egna barn eller barnbarn. Vi följer dem i deras utveckling. Vi gläds när de mår bra, utvecklas och når framgång i sina liv. Vi känner oro och försöker finnas där när de behöver vårt stöd.

Nästan samma känsla och samma handlingskraft har vi också när det gäller våra grannars barn. Det är det som gör så många av oss så stolta över vårt land. Det är därför Sverige är så fantastiskt.

Mottagandet av ensamkommande flyktingbarn och Vellingesammanbrottet sätter allt det här på prov.

För mig är detta inte främst en partipolitisk fråga. Jag är helt övertygad om att alla riksdagspartier vill ha en annan ordning än den nuvarande. Jag är helt övertygad om att de allra flesta svenskar är beredda att ge ensamkommande flyktingbarn med skyddsbehov en hjälpande hand.

Situationen har länge varit ohållbar för de fyra transitkommunerna, däribland Billströms tidigare hemstad Malmö, men framför allt för de ensamkommande barn som det handlar om. Det var också därför jag begärde och hade en debatt kring de här frågorna för exakt tre veckor sedan, samma dag som Vellingesammanbrottet.

Då var inte statsrådet lika tydlig. Då var det Malmö som fick skäll av Billström. Förslagen om extra transitkommuner, om att se över ersättningssystem och om att överväga en plikttag var då kortsiktiga. Det var

inga lösningar. Mindre än en vecka senare presenterade statsrådet Billström dem som lösningar på problemet.

Jag tycker ändå att det är positivt. Det är ett fall framåt. Något gott kanske kom ur Vellingesammanbrottet. Men i Billströms värld är fortfarande alla de här lösningarna, som vi debatterade för tre veckor sedan, kortsiktiga. De löser inte grundproblematiken. Det stod statsrådet och sade för tre veckor sedan.

Därefter har han också sagt: Om ingenting händer kommer hela systemet att falla ihop någon gång i mitten av december.

Det är väldigt lite tid kvar.

Jag har en fråga utifrån det uttalandet men också utifrån att de lösningar som presenteras bara är tillfälliga och kortsiktiga. Vilka andra initiativ avser statsrådet att ta så att systemet på sikt inte ska falla ihop?

Anf. 10 BODIL CEBALLOS (mp):

Herr talman! Jag hade först inte tänkt gå upp i den här debatten, men jag tycker att det är en viktig fråga. Precis som Luciano sade här alldeles nyss är det inte en partiskiljande fråga egentligen. Alla är vi lika angelägna om att vi ska lösa den problematik som vi nu har i Sverige med att det kommer många ensamkommande barn och att vi inte får ut dem i kommunerna.

Det är ett gemensamt ansvar som vi har. Jag tror att vi måste försöka tackla det gemensamt.

Jag har under våren och förra året också besökt många hem för ensamkommande barn för att bilda mig en uppfattning om hur det fungerar, på vilka sätt man arbetar. Det är olika på olika ställen.

Jag minns särskilt en diskussion som jag hade i Söderhamn med hemmet där. Där berättade de hur de i grannskapet från början var mycket emot att man skulle ha ett hem för ensamkommande barn. Man hittade alla möjliga ursäkter. Det skulle bli alldeles för besvärligt och så och så.

Men sedan när det väl hade varit i gång under ett tag var uppfattningen en helt annan. Man kom till hemmet för ensamkommande barn och uttryckte sin uppskattning över killarna – som det mestadels var – som fanns där.

Saker och ting förändras när man väl har det inpå knuten. Det är inte bara hem för ensamkommande barn som ifrågasätts. När jag drev igenom ett föräldrakooperativ tillsammans med några andra för 20 år sedan eller mer var det protester bland grannarna. Sedan var de nöjda med att det var många barn i grannskapet.

Den skandal som vi hade med Vellinge – det är faktiskt en skandal – kanske behövdes för att verkligen få upp frågan på dagordningen så att alla ser vad som händer och för att vi ska kunna få ut något gott av det framöver för barnens skull.

Den skandalen kanske behövdes. Vi kan få en större samsyn, och ute i kommunerna kan det bli en större samsyn.

Anf. 11 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Låt mig börja med att vända mig till interpellanten. Regeringens inställning är glasklar i den här frågan. Ska det system för mottagande av ensamkommande barn som vi har i Sverige och som riksdagen har beslutat om fungera måste fler kommuner teckna avtal med

Migrationsverket. Det finns ingen annan väg. Det finns inget annat som löser det problem som vi ser i dag.

De åtgärder som regeringen har vidtagit under de senaste veckorna syftar till att försöka hantera den akuta situationen, bland annat genom att utse en koordinator för mottagandet av ensamkommande barn som har i uppgift att i dialog med kommunerna snabbt se till att antalet platser ökar. Det är min förhoppning att det vi nu ser och hör rapporter om, nämligen att fler kommuner ställer sig i kö hos Migrationsverket, ska innebära att det som jag talade om i debatten för ett par veckor sedan ska kunna undvikas, nämligen att systemet upphör att fungera.

Det finns inget enkelt sätt att hantera detta. Vi har bara 290 kommuner i Sverige. Av dem är det bara lite mer än 100 som har tecknat avtal med Migrationsverket.

Detta är ett ansvar som åvilar alla oss i den här kammaren som representerar riksdagens samtliga partier. Samtliga partier i riksdagen ställde sig bakom den nuvarande ordningen. Även interpellanten ställde sig bakom den nuvarande ordningen och röstade för den när vi införde den 2006. Det kan vara värt att tänka på i det här sammanhanget.

Jag har inga problem att diskutera Vellinge i sig. Jag har varit mycket tydlig med att jag tycker att Vellinge kommun, precis som alla andra kommuner i det här landet, ska teckna avtal med Migrationsverket.

Men det finns andra kommuner som har haft exakt samma retorik, exakt samma sätt att resonera kring den här frågan. 2007 väckte mina partikolleger i Bromölla kommun en motion till kommunfullmäktige om att kommunen skulle teckna avtal om att ta emot ensamkommande barn.

Den motionen röstades ned av den socialdemokratiska majoriteten i Bromölla som använde exakt de argument som har framförts från Vellinge: Det kostar för mycket, man tycker inte att man får ersättning från staten trots att det är uppenbart att systemet är kostnadsneutralt, och man tycker – Leif Jakobsson upprepade dessutom det argumentet här i talarstolen – att det är ett nationellt ansvar.

Men ett nationellt ansvar bygger väl rimligen på att alla är med och gör sin del av jobbet? Det tycker jag i alla fall som migrationsminister. Därför har jag varit tydlig och kommer att fortsätta att vara tydlig med att det som löser det här grundläggande problemet är att vi alla bjuder till, att vi alla ställer upp och tar ansvaret så att de ensamkommande barnen kan få ett värdigt, humant mottagande under sin första tid här i Sverige.

En ibland i debatten förbisedd detalj är att deras rättssäkerhet ska kunna garanteras. Det är det som är problemet.

Jag lade märke till att både Leif Jakobsson och Luciano Astudillo använde uttrycket transitboende. De pratade om transitboende som en lösning. Det är ingen lösning på det här problemet. Lösningen är att de här barnen får ett permanent boende.

Det är också därför som jag i debatten med Luciano Astudillo för någon vecka sedan – eftersom han tog upp det kan det vara värt att rekapitulera den debatten – sade att transitboende inte är en lösning på problemet. Det kan aldrig vara det. Det handlar bara om att tillfälligt placera barnen på ett ställe. Ska Migrationsverkets prövning av de här barnens ärenden kunna komma i gång måste de ha ett fast boende.

Jag menar att det är dags för alla riksdagens partier att ta sitt ansvar gentemot sina kommunpolitiker. Frågan tillbaka till interpellanten blir:

Prot. 2009/10:40
1 december

*Svar på
interpellationer*

Vilka åtgärder tänker Socialdemokraterna vidta för att samtala med sina kommunpolitiker och få dem att teckna de avtal med Migrationsverket som är nödvändiga för att det här systemet ska kunna fungera?

Anf. 12 LEIF JAKOBSSON (s):

Herr talman! Jag kan börja med att svara på Billströms fråga. De åtgärder vi kommer att vidta är att vår partiledning kommer att tillskriva samtliga kommuner som styrs av oss och påtala det här. När det gäller Skåne har den socialdemokratiska distriktsstyrelsen tagit ett likadant beslut och satt i gång att jobba med varje kommun.

Det är alldeles självklart. Jag sade inte att någon går fri.

Tobias Billström säger att man använder samma retorik i andra kommuner. Nej, det gör man inte.

Det är riktigt att man klagat på ersättningen, och det är riktigt att man pratar om det nationella ansvaret. Men det som stod på Vellinges hemsida var något helt annat. Det var insinuationer. Det var försåtliga formuleringar som ifrågasatte barnen. Det skulle ha varit ett problem att en stor del av dem var av manligt kön och att de kom från Asien och Afrika.

I den texten är det uppenbart vad man vill och vad man underblåser för stämningar. Det är tack och lov inte vanligt i Kommunsverige, oavsett politisk färg. Det är det som har gjort att så många, inte minst Vellingebor, har gått ut och sagt att nu är det stopp, nu kan vi inte leva med en sådan här stämpel på vår kommun.

Jag tycker att det är en väsentlig skillnad. Jag försöker prata om och ställa frågan om ansvaret när det gäller att sätta i gång sådana här opinioner och framför allt underblåsa dem med den typ av resonemang som förts på Vellinge kommuns hemsida av kommunledningen.

Jag skulle gärna sett att statsrådet som är ansvarig varit betydligt tydligare i den frågan. Det är snarare den moderata partisekreteraren som har fått ta jobbet att inom partiet ta Vellingemoderaterna i örat och försöka klara upp det.

Om vi låter de här formuleringarna stå okommenterade från regeringens sida, om vi säger att det är okej att man underblåser främlingsfientlighet i sin kommun är vi riktigt farligt ute. Vi som bor därnere och Billström som har gjort det vet mycket väl hur fort och illa en sådan utveckling kan ske. Det är bara att titta över sundet hur politiker av olika schatteringar i försök att röstmaximera har hängt på sådana här trender och till och med underblåst dem.

Jag säger alltså ”ja” när det gäller åtgärderna – bra att regeringen nu är på gång med mycket av det som inte minst Luciano Astudillo tidigare har påpekat här i kammaren.

Men vi väntar fortfarande på frågan om det politiska ledarskapet när det handlar om de kommunalpolitiker som underblåser främlingsfientlighet.

Anf. 13 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Visst var en del av den retorik som kom fram från kommunledningens sida på blogg och hemsida i tidningen olycklig. Det är bara att konstatera. Man sade helt enkelt att man inte kunde tänka sig några asylsökande i kommunen, trots att lösningen i det här fallet var

tillfällig och man inte skulle betala. Då undrar man ju vad det är för motiv som ligger bakom.

Nu har man bett om ursäkt för detta och ändrat sina uttalanden lite grann. Jag håller med om att det är beklagligt, och jag vet att mina partikamrater i Folkpartiet i Vellinge under många år har drivit att Vellinge ska ta emot både traditionella flyktingar och ensamkommande flyktingbarn.

Men det stora problemet blir ändå, Leif Jakobsson och andra i oppositionen, att oavsett om det är rödgröna kommuner eller allianskommuner så är det alldeles för många kommuner som inte tar sitt ansvar. Där vill jag nästan haka på ministerns fråga. För att ha en dialog här skulle det vara intressant att höra vad ni har för fler förslag.

Vi har öppnat för att försiktigt pröva lagstiftningsmöjligheter och att ha en organiserad samordning med koordinator och så vidare och att resonera. Utgångspunkten måste ändå vara att det blir allra bäst om man frivilligt kan komma överens och Migrationsverket kan ta hänsyn till kommunens speciella förutsättningar både ekonomiskt och praktiskt. Sedan ska det ändå finnas något slags tvingande möjlighet i bakfickan.

Min fråga är återigen: Har ni några andra förslag, mer än det här med koordinatören och att titta på lagstiftningsåtgärder och så vidare?

Jag hoppas och tror att vi ganska snart ska kunna visa att fler kommuner ställer upp, och det tycker jag är ännu viktigare än att fördöma en del av den retorik som i sig var värd att fördömas – det är jag den första att instämma i.

Anf. 14 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Herr talman! Först vill jag säga till Ulf Nilsson att jag tror att det är tredje gången jag står i kammaren och debatterar frågan om ensamkommande flyktingbarn. Varje gång har vi avkrävts svar på lösningar.

För tre veckor sedan hade jag en del förslag som jag resonerade kring. Dessa förslag avfärdades av statsrådet som tillfälliga och kortsiktiga och inte som några lösningar alls. Det handlade om ersättningssystemet, och det var den kortsiktiga lösningen men ändå en lösning för den situation vi har i dag kring transitboende. Det handlade också om att se över möjligheten att stärka lagstiftningen på området så att man inte ska kunna neka att ta emot ensamkommande flyktingbarn.

Allt det där resonerade jag kring, men Billström avfärdade det och tyckte inte att det var en lösning.

Nog sagt om det. Jag kan konstatera att det är ett underlag för de initiativ som tagits – bra! Välkommen! Vi ska noga följa detta, men i regeringens och Billströms egen bok var detta inte en lösning. Kom ihåg det! Vi ska följa om utredningen löser problemen långsiktigt men också om de här tillfälliga initiativen löser det akuta läget som vi har nu.

För akut är det. Jag har vänner som jobbar inom psykvården i Skåne, och de beskriver hur illa de här ungarna mår, hur de skär sig och hur de försöker ta sitt liv i ren desperation för att bli sedda och accepterade.

Det är med dem för ögonen som jag, inte i första hand som socialdemokrat utan som medmänniska, har slagits för att fler kommuner, även socialdemokratiska, ska ta ett ansvar. Det kommer jag att fortsätta göra.

Prot. 2009/10:40
1 december

Svar på
interpellationer

Anf. 15 BODIL CEBALLOS (mp):

Herr talman! De rödgröna har också föreslagit att ingen kommun ska få lov att neka till att ta emot. Det är inte detsamma som att tvinga människor att flytta till en viss kommun, som en kvot eller något annat, men ingen ska helt enkelt få neka som Vellinge har gjort. Här finns ett boende och möjligheter att ta emot; då ska man inte kunna säga nej.

Det man också kan se över är möjligheten för regioner att ta ett större ansvar. Jag vet att man i min region Gävleborg diskuterar att regionen ska vara mer inblandad. Detta har dock stött på patrull på grund av den lagstiftning vi har som säger att det är kommunerna som ska ta emot och inte regionerna. Men regionen har större möjligheter att samordna de tio kommuner som vi består av, och därför bör man titta på möjligheten att ändra lagen så att även regionerna kan ta ett annat ansvar. Nu får man göra det liksom vid sidan av på något underligt sätt, och då blir det inte riktigt som det var tänkt från början. Men det viktiga är att man hittar en lösning så att barnen får någonstans att bo i en kommun som välkomnar dem och ser till att de får gå i skola och annat.

Vi som sitter i riksdagen har självklart ett ansvar i våra hemkommuner att ligga på för att de ska ta det ansvar vi förväntar oss av dem. När alliansen tillsammans med Miljöpartiet en gång skrev ett brev till alla kommuner började till exempel min egen kommun att titta på frågan, och man bestämde sig för att man skulle ta emot.

Jag tror att alla vi som sitter här faktiskt måste ta ansvar på hemmaplan och tala om för våra egna kommuner att vi förväntar oss att de ställer upp, om vi nu vet att de inte redan gör det. Det är också vårt ansvar.

Anf. 16 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Jag ska börja med att säga att jag kanske trampade på en öm tå när jag pekade på att retoriken eller diskussionerna i väldigt många kommuner när det gäller sakfrågan faktiskt påminner om den diskussion vi har haft i Vellinge. Det är som Bodil Ceballos sade i sitt första inlägg: Vill man hitta ursäkter för att inte behöva teckna avtal så finns det alltid sådana ursäkter att ta till. Då kan man alltid hitta undanflykter eller svepskäl.

Det är det jag tycker är så tråkigt. År 2006 var vi alla överens om att det dåvarande systemet skulle ändras. Beslutet fattades i den här kammaren om att vi skulle gå ifrån den tidigare modellen med delat ansvar mellan stat och kommun när det gäller mottagandet till en total uppdelning där staten bara svarade för prövningen och kommunerna bara svarade för mottagandet, eftersom kommunerna var de som ansågs ha den bästa kompetensen i det avseendet.

Det tycker jag är viktigt att framhålla i den här debatten, för det understryker den vikt jag som migrationsminister lägger vid att vi alla försöker bjuda till och göra vårt bästa för att påverka våra vänner ute i kommunerna att teckna de här avtalen. Jag ska själv den 9 december till Fagersta som är en kommun där Vänsterpartiet styr med egen majoritet. De har inte tecknat avtal med Migrationsverket, men nu när Moderaterna har ställt en interpellation tänker de göra det. Bra! Utmärkt! Vi behöver fler initiativ av den typen, och vi behöver det från alla partier i den här kammaren.

Sedan ska jag bara klara ut en sak så att Luciano Astudillo riktigt förstår vad det här handlar om, för jag tycker inte riktigt att han gör det. Jag tycker framför allt att det är lite oroväckande att vi nu för andra gången hör de här påståendena om att hans tillfälliga lösningar ändå skulle vara en lösning.

Nej – det var de inte. Jag sade väldigt tydligt i den tidigare debatten att ingenting av det som Luciano Astudillo föreslår hjälper den akuta situationen. Det var mitt ställningstagande då, och det är mitt ställningstagande nu. Det hjälper inte med fler transitboenden. Det är en temporär lösning. Det hjälper inte att man står här och pratar om att skapa lagstiftning som är tvingande, för det hjälper inte den akuta situationen.

Jag har inget emot att den frågan ses över, och nu har vi ju lanserat den här utredningen. Dessutom tycker jag att det definitivt finns anledning att göra en total översyn av hela systemet som ni lanserade 2006 och som vi alla ställde upp på, eftersom det uppenbarligen har visat sig vara behäftat med rätt stora brister. Det visar inte minst den här debatten.

Det riktigt viktiga är att vi försöker förbättra situationen i det läge vi befinner oss i nu. Det kan bara ske genom att fler kommuner tecknar avtal med Migrationsverket. Inget annat hjälper.

Det var mitt tydliga ställningstagande då, och det är mitt tydliga ställningstagande nu.

Ulf Nilsson hade en väldigt konstruktiv attityd. Det tycker jag att Bodil Ceballos också hade. Hon gjorde en jämförelse med Gävleborg och att det är problem med det nuvarande systemet. Det har vi ju exempel på framför allt från Östergötland där man löser frågan ganska smidigt genom att kommunerna tecknar avtal med varandra och sedan tecknar ett gemensamt avtal med Migrationsverket. På det viset kan man komma runt de eventuella hinder som den nuvarande lagstiftningen lägger i vägen för detta. Det kanske är något att fundera över i det här länet också.

Jag tycker därför att det är extra viktigt att understryka koordinators roll. Björn Eriksson, som av regeringen har utsetts som koordinator, har en bakgrund som landshövding i Östergötland. Han har sett systemet på nära håll och han har mitt fulla förtroende när det gäller att föra ut modellen till övriga delar av riket så att man snabbt ökar antalet kommuner som tecknar avtal – riktiga avtal, inte avtal om transitboende – med Migrationsverket.

Anf. 17 LEIF JAKOBSSON (s):

Herr talman! Billström har varit ansvarig minister i över tre år. Då är det lite patetiskt att höra honom berätta om gamla regeringar och gamla riksdagsbeslut. Det är situationen här och nu vi måste ta tag i och lösa. Det som har uppstått har uppstått nu.

Oppositionen har lagt fram konkreta förslag. En del verkar nu också bli regeringens förslag. Det är bra så långt.

Det är en kvalitativ skillnad mellan de argument som fördes fram i Vellinge och de som alltför många kommuner krystar fram för att inte vilja ta sitt ansvar. Det kan handla om att det kostar för mycket, att man inte får ersättning, att man inte har bostäder och att man inte har arbete. Allt det har vi hört som argument, oavsett partitillhörighet.

Det som stod på Vellinge kommuns hemsida var något helt annat. Det handlade om att ifrågasätta motiven, barnen och var de kom ifrån. Man spred fördomar och spelade på fördomar. Det är det som jag tycker är så annorlunda.

Vi har ett gemensamt intresse av att flyktingmottagandet ska bli bra i Sverige. Därför är det viktigt att vi säger att sådant här inte är okej. Det är inte förenligt med politiskt ledarskap i Sverige.

Den viktigaste delen av en lagstiftning handlar inte om att placera ut flyktingar mot kommuners goda argument. Det handlar om normbildning. Det handlar om att det är ett nationellt ansvar att delta i flyktingmottagandet oavsett kommun.

Myndigheter kan förhandla med kommuner och se hur man löser det på bästa sätt. Det är det viktiga.

Vad skulle annars hända? Vad skulle hända om en kommun hade använt liknande argument och sagt: Vi kan inte ta emot funktionshindrade i vår kommun.

Vi måste faktiskt stå upp för alla människors lika värde, oavsett om man är i regeringsställning eller i opposition.

Anf. 18 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Det har varit en intressant och viktig debatt.

Jag ska börja med att tala om för Leif Jakobsson vad som har hänt under de år vi har styrt.

När vi hade tillträtt 2007 upptäckte vi att det system som ni hade lämnat efter er inte fungerade, så vi vidtog ett antal åtgärder. Vi såg över ersättningarna. Det var det främsta området där kommunerna hade synpunkter. De tyckte att det var ett problem för dem att teckna avtal med de, som de tyckte, dåliga ekonomiska förutsättningarna.

Vi ordnade så att det var samma ersättningssystem före och efter uppehållstillstånd. Det var också något som kommunerna hade haft synpunkter på.

Vi höjde åldern till 21 år för ersättning för de barn som kanske lider av psykiska problem eller motsvarande och behöver särskilda insatser.

Vi lobbade för avtal så det stod härliga till. Vid utgången av 2007 fanns det tillräckligt med platser i systemet, Leif Jakobsson, det är bara att titta i Migrationsverkets statistik. Trots att systemet uppenbarligen var behäftat med de problem som alla nu har konstaterat lyckades den här regeringen uppfylla de krav som de svenska väljarna har rätt att ställa på ett välfungerande system.

Utöver det har vi brevet från alliansen och Miljöpartiet till kommunerna som Bodil Ceballos redan har tagit upp.

På vår kommunala rikskonferens talade jag med moderata kommunpolitiker. Jag erbjöd mig att komma till s-kongressen och prata om detta. Jag fick ett brev från Marita Ulvskog – er dåvarande partisekreterare – som inte precis präglades av någon större medmänsklighet. Där fanns inte några ord om att prata med kommunpolitikerna. Det fanns inte något uttryck för eget ansvarstagande. Det var bara: Nej, du är inte välkommen.

Det kan jag leva med. Men det är nu upp till Leif Jakobsson att visa i ord och gärning att Socialdemokraterna har tagit intryck av debatten.

Jag tänker mycket noggrant följa om ni verkligen vidtar de åtgärder som du har pratat om och om ni skriver breven till era kommunpolitiker.

Vi har ett gemensamt ansvar, men om vi inte tar det ansvaret spelar den typ av debatter som vi har här i kammaren i dag väldigt liten roll.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2009/10:40
1 december

*Svar på
interpellationer*

6 § Svar på interpellation 2009/10:107 om Stockholmsprogrammets migrations- och asylpolitik

Anf. 19 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Bodil Ceballos har, mot bakgrund av ett antal påståenden om utkastet till Stockholmsprogrammet som anges i interpellationen, frågat mig om jag avser att ta initiativ till ett program som värnar om mänskliga rättigheter för alla som befinner sig i Europeiska unionen. Hon undrar om jag avser att verka för att programmet ska respektera artikel 13 i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, rätten att lämna sitt land, och artikel 31 i Genèvekonventionen om flyktingars rätt att ta illegala vägar för att kunna söka och åtnjuta skydd. Bodil Ceballos undrar också om jag avser att ta initiativ till att tillsätta en oberoende granskning av hur Stockholmsprogrammet respekterar de grundläggande fri- och rättigheterna i EU-stadgan. Hon vill avslutningsvis veta om jag avser att ta initiativ till ändringar i förslaget i Stockholmsprogrammet så att det gemensamma migrations- och asylsystemet inte i framtiden riskerar att anmälas och fällas i Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna.

Låt mig börja med att påpeka att Stockholmsprogrammet är en politisk programförklaring för de kommande fem åren. Det är inget rättsligt bindande instrument. När programmet väl antagits kommer Europeiska kommissionen att utarbeta en handlingsplan och utifrån denna kommer specifika förslag att läggas fram, efter sedvanliga konsultationer med medlemsstater, frivilligorganisationer och andra intressenter. Förslagen kommer att utgå från en rättslig grund med stöd i Lissabonfördraget. Framtida lagstiftning kommer sedan att antas av rådet och Europaparlamentet.

Värnandet av de mänskliga fri- och rättigheterna utgör ett fundament för samarbetet i EU om asyl- och migrationsfrågor. Av Lissabonfördraget framgår tydligt (artikel 6.2 EU) att Europeiska unionen kommer att tillträda den europeiska konventionen för mänskliga fri- och rättigheter. Redan i dag har alla medlemsstater tillträtt konventionen. Vidare framgår av Lissabonfördraget (artikel 63 EUF) att det gemensamma regelverket rörande asyl ska bygga på och vara förenligt med Genèvekonventionen. I utkastet till Stockholmsprogrammet berörs även frågan om huruvida EU ska tillträda Genèvekonventionen.

Vad gäller den Europeiska stadgan om de grundläggande rättigheterna så blir denna genom Lissabonfördragets ikraftträdande rättsligt bindande och framtida gemensam lagstiftning måste alltså vara förenlig med stadgan. Att EU-lagstiftning är förenlig med fördragen kan ytterst komma att prövas av EU-domstolen. Härtill kommer att i utkastet till program uppmannas EU:s institutioner att använda sig av den expertis som finns inom Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter. Dessutom föreslås i utkastet att varje lagförslag som kommissionen presenterar ska stå i samklang med de grundläggande rättigheterna som

fastslås i EU-stadgan. Dessa rättigheter gäller för alla som vistas i Europeiska unionen oavsett medborgarskap.

Det finns inget i Stockholmsprogrammet som exkluderar tredjelandsmedborgare från att omfattas av de rättigheter som Bodil Ceballos åberopar. Det är tvärtom så att det föreslås att tredjelandsmedborgares rättigheter ska göras mer lika dem som gäller för EU-medborgare.

Mot bakgrund av vad jag här framfört anser jag att de farhågor som Bodil Ceballos har inte är befogade utan tvärtom att Lissabonfördragets ikraftträdande och förslaget till Stockholmsprogram ger stärkta rättigheter för alla som vistas i EU.

Anf. 20 BODIL CEBALLOS (mp):

Herr talman! Jag tackar för svaret, även om jag tycker att jag inte har fått särskilt tydliga svar.

Jag vill också ge visst beröm. Det är väl lika bra att ministern lapar åt sig av det; det är ju inte så ofta det händer.

Stockholmsprogrammet har genomgått en förändring till det bättre. Man kan särskilt se förbättringar i förhållande till hur det såg ut när vi tog över efter den franska asylpakten.

Det är uppenbart att det var bättre för Stockholmsprogrammet att Sverige hade ordförandeskapet när det skulle tas fram än om det hade varit till exempel Italien eller Grekland. På så sätt måste jag naturligtvis också ge ministern beröm.

När jag lyssnar på ministrarnas svar får jag dock uppfattningen att han har missuppfattat mig. Det låter nämligen som om han tror att jag tror att Stockholmsprogrammet ska vara rättsligt bindande när det väl är klart, och det gör jag naturligtvis inte. Jag vet att det inte är rättsligt bindande utan att det är de rättsakter som kommer till i efterhand, med grund i Stockholmsprogrammet, som är rättsligt bindande.

Stockholmsprogrammet är inte antaget ännu, även om delar av det diskuterades av migrationsministrarna i går. Det ska antas slutligt av stats- och regeringschefer om drygt en vecka. Från det datum då jag lämnade in min interpellation till det färdiga förslaget har en del redan förändrats, och det var precis det interpellationen syftade till – vill jag få ministern att arbeta i en viss riktning måste jag ju tala om det innan Stockholmsprogrammet är klart.

Jag känner mig dessutom ganska övertygad om att ministern har varit drivande för att förbättra texterna om till exempel arbetskraftsinvandring, och det är ju bra. Det jag dock inte tror att ministern har varit lika drivande kring är den fråga min interpellation utgår ifrån, det vill säga att de grundläggande rättigheterna enligt dokumentet bara gäller europeiska medborgare och inte de tredjelandsmedborgare som befinner sig lagligt i unionen. Det är i det här fallet en fråga om ordval.

Frågan togs upp på den hearing som hölls på Kulturhuset för en tid sedan och som både jag och ministern deltog i. De frågor jag har ställt är ett resultat av de frågeställningar som togs upp vid den hearingen eller i anslutning till den. Ministern fick inte bara ros för sitt arbete med Stockholmsprogrammet utan också en hel del skarp kritik. Jag skulle alltså vilja veta om ministern har arbetat för att faktiskt ändra ordvalet från ”medborgarrättigheter” till ”mänskliga rättigheter”.

Som ministern säger har vi tillträtt Europakonventionen i Sverige, men den är underordnad vår svenska rättighetskatalog, som är grundlag. De svenska rättigheterna gäller svenska medborgare, och de är i de flesta fall också tillämpliga på utländska medborgare. Den stora skillnaden är att det när vi inskränker rättigheter i lag för utländska medborgare inte behöver vara godtagbart i ett demokratiskt samhälle, och det behöver inte heller stå i proportion till nyttan med bestämmelsen. Detta skiljer sig från Europakonventionen, som inte gör skillnad på folk och folk utan talar om "envar" – det vill säga alla. Ministern säger också detta sedan, alla som befinner sig på EU:s territorium.

Det är dock mycket riktigt så som ministern säger: Europakonventionen ska gälla i hela EU. Men när till och med ett land som Sverige särskiljer utlänningars och svenska medborgares rättigheter på det sätt vi gör kan det naturligtvis också ske i andra länder och i den gemensamma lagstiftningen. Det gäller i synnerhet i och med att det vi hittills har sett av det gemensamma lagstiftningsarbetet i huvudsak innebär att vi med allehanda metoder hindrar människor att komma till eller stanna i EU. Detta görs med metoder jag personligen inte anser vara godtagbara i ett demokratiskt samhälle.

Talartiden rinner i väg. Jag skulle vilja att ministern börjar med att kommentera det jag nu har sagt. Jag vet att Stockholmsprogrammet inte är bindande.

Anf. 21 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Nåja – när vi talar arbetskraftsinvandring brukar jag och Bodil Ceballos vara ganska överens här i kammaren. Jag skulle alltså inte säga att det är ofta vi inte är överens.

Vi ska diskutera den fråga som Bodil Ceballos tar upp i sin interpellation, nämligen vad det innebär att man talar om medborgaren snarare än individen. Det är detta som är den centrala frågeställningen, i alla fall som jag har uppfattat interpellationen. Som jag inledningsvis nämnde har programmet ett individperspektiv som ska genomsyra arbetet inom området för frihet, säkerhet och rättvisa. Det är individen och dennes rättigheter som står i fokus för Stockholmsprogrammet.

Jag är medveten om att vi i programmet talar om "medborgare", men det ska i huvudsak inte tolkas i betydelsen "medborgarskap". Referensen "medborgare" kan i stället i stora delar ses som synonym till "individ". Genom detta har vi klarlagt den frågan. Det är inte särskilt meningsfullt att vi står och diskuterar något som ganska enkelt kan redas ut. Därigenom tror jag också att jag har lugnat Bodil Ceballos på denna punkt, för om man ser "medborgare" och "individ" som synonymer i detta sammanhang är det inte heller så stor mening att föra ett längre resonemang kring rättighetsfrågorna.

Det är självklart så att det i inledningsavsnittet finns en portalskrivning i syfte att förtydliga att programmet inte bara fokuserar på personer som besitter ett medborgarskap i ett medlemsland utan också övriga personer för vilka EU har ett ansvar. Knyter man detta till det jag sade i mitt inledande anförande, det vill säga att ambitionen med Stockholmsprogrammet snarare är att vidga rättigheterna även till tredjelandsmedborgare, tycker jag att det är bra. Stockholmsprogrammet bär på en möj-

lighet att ytterligare förstärka migranternas rättigheter, och det är jag nöjd med.

Bodil Ceballos sade också att Stockholmsprogrammet har framförhandlats under svenskt ordförandeskap, och det är något jag är väldigt stolt över. Det har nämligen varit en prioriterad fråga för regeringen, och det har varit en prioriterad fråga för Sverige som ordförandeland. Stockholmsprogrammet fastslår nämligen för de kommande fem åren inriktningen på områden som vi vet betyder väldigt mycket för medborgarna i vår union. Vi vet också att dessa frågor är sådana som medborgarna har mycket synpunkter på, som det finns mycket debatt kring och som har en direkt betydelse för medborgarnas vardag. Därför har vi lagt ned mycket tid och möda på att få detta program så bra skrivet som vi bara kan.

Det är naturligtvis ett resultat av kompromisser; det är all form av politik, mer eller mindre. Politik är konsten att hitta kompromisser i dessa sammanhang. Men mot bakgrund av vad jag nyss sade upplever jag inte att vi har kompromissat bort eller gjort avkall på de viktiga frågeställningarna, som handlar om att individperspektivet ska finnas med på hela området för frihet, säkerhet och rättvisa. Det är tvärtom så att vi har hållit den ambitionen väldigt högt.

Jag tycker att vi när vi blickar tillbaka på åren som har föregått – det svenska ordförandeskapet, det inledande förhandlingsarbetet och det stora förhandlingsarbetet, som nu går mot sitt slut med Europeiska rådets antagande av Stockholmsprogrammet på toppmötet i nästa vecka – kan se att vi faktiskt har gjort en väldigt bra resa.

Mitt intryck är att vi under de kommande fem åren kommer att få ett väl fungerande program som kommer att kunna skicka rätt politiska signaler till de tjänstemän som ute i unionens verksamheter och medlemsstater har att uppfylla de krav vi som politiker genom detta program har ställt på dem. Då tycker jag att är det viktigt, angeläget och bra att individperspektivet står så högt upp på ambitionslistan.

Anf. 22 BODIL CEBALLOS (mp):

Herr talman! Jag känner mig inte alls så mycket lugnare. Det är naturligtvis väldigt stor skillnad rent juridiskt mellan att vara medborgare och att vara individ.

Jag har följt EU-samarbetet väldigt länge – precis som ministern, utgår jag ifrån – och vi har sett mer och mer av en förskjutning av det vi kallar medborgarnas Europa. När vi talar om individen i fokus är det den europeiska medborgaren som är i fokus. Det är betryggande att den svenska inställningen är att det handlar om individer, men vad har vi för garanti att de andra länderna ser det på samma sätt? Det är upplagt för olika tolkningar i olika länder. Även om ministern ser det på ett sätt eller den svenska synpunkten är att det handlar om inte bara de som är medborgare utan även andra är jag nästan hundra procent säker på att det finns länder som har en helt annan uppfattning i denna fråga. Jag är nästan säker på att det är så.

Det har skett en förskjutning, vilket jag också tar upp i interpellation, sedan Tammerfors. Då talade man mer om inkluderande, och det handlade om lika rättigheter för dem som kom från andra länder. Det är bra: De som har en särskild ställning, som det väl kallas i EU-terminologi, som kommer från tredjeland ska också inkluderas. Jag utgår ifrån att det

ska vara så även i fortsättningen. Men vad händer med till exempel de papperslösas rättigheter? De omfattas ju också av ”envar” i Europakonventionen, och ändå kriminaliserar vi dem hela tiden – vi talar om illegal invandring och illegala migranter.

Det är inte bara jag som är kritisk till Stockholmsprogrammet. I går uttalade sig Amnestys EU-kontor, och de sade till exempel så här: ”En migrationspolicy som endast tar upp hur migranter ska skickas tillbaka, utan att på allvar ta upp frågan om irreguljära” – de kallar dem inte olagliga – ”migranternas rättigheter, kommer inte att fungera.”

Det var så sent som i går kväll någon gång vid niotiden. I samma TT-meddelande står det att ministern tycker att det är en bra balans. Men om det nu är en så bra balans som ministern säger och brukar säga är det märkligt att Amnesty uppfattar situationen på ett helt annat sätt och uttalar sig helt i strid med det. De varnar för att de papperslösa kommer att hamna utanför samhället, i många fall utan rätt till sjukvård och skolgång, och att de ses som kriminella.

Jag skulle vilja veta hur ministern ser på situationen för de papperslösa. Vilka rättigheter kommer de att omfattas av? Omfattas de av Europakonventionen? Omfattas de av de grundläggande rättigheterna? Finns de över huvud taget med, förutom i avdelningen för återvändande, i Stockholmsprogrammet? Inte vad jag har kunnat hitta i alla fall! Det handlar om att man inte ska släppa in människor. De som har kommit in och som inte får asyl eller arbete ska ut så fort som möjligt.

Till och med beträffande ensamkommande barn menar man att det är bättre för dem – jag kommer inte ihåg om det står i just Stockholmsprogrammet men någonstans i alla dessa dokument som jag läst på sistone om migrationspolitiken – att åka hem till sina föräldrar. Eventuellt har de inga föräldrar att komma tillbaka till. Man skickar tillbaka dem till diverse barnhem och annat.

Jag är glad att ministern säger att Sverige har den synen på mänskliga rättigheter att det handlar om individer. Men jag undrar: Vem tolkar i slutändan? Jag tror inte att vi kommer att likställa alla individer i Europeiska unionen.

Anf. 23 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Först och främst är det viktigt att minnas historien, tycker jag, i det här sammanhanget. När Europeiska unionen först slog fast att vi skulle skaffa oss en gemensam asyl- och migrationspolitik skedde det inom ramen för Tammerforsprogrammet. Det var det första femårsprogrammet på det rättsliga området och inrikesområdet. Det som är så positivt med Stockholmsprogrammet är att väldigt mycket av det som låg till grund för Tammerforsprogrammet och som följde med in i Haagprogrammet, som kom 2005 och som ska ersätta Stockholmsprogrammet, har förblivit obrutet. Många av de synpunkter som vi nu diskuterar, det vill säga rättighetsperspektivet, var sådant som Tammerforsprogrammet tog fasta på och som har följt med obrutet.

Den politiska debatten har gått i vågor, och Haagprogrammet var – där tror jag att alla kan vara överens – betydligt mer repressivt än vad Tammerforsprogrammet hade varit, eftersom vi under mellantiden hade fått ”nine eleven” och en annan syn på frågor om säkerhet. Nu håller vi på att hitta tillbaka till en annan linje, och jag tycker att Stockholmspro-

Prot. 2009/10:40

1 december

Svar på
interpellationer

grammet är mycket väl balanserat, precis som jag sade i går. Det kommer att ge en bra grund när kommissionen ska ta fram lagförslag på det här området.

Jag måste dock säga att jag tycker att det är intressant att Bodil Ceballos citerar Amnesty. När man hör det uttalandet frågar man sig om den organisationen över huvud taget har läst programmet då de säger att det bara handlar om att skicka ut människor. Här finns åtskilligt med sektioner som handlar om rättighetsperspektiv, om frågan att säkerställa en rättssäker asylprövning för individer, stora avsnitt som handlar om att vi ska skapa fler vägar till Europeiska unionen och öppna för en legal migration. Jag tycker att det är märkligt att man hela tiden måste använda sig av karikatyrer i politiken och aldrig föra sakresonemang. Det är lite tråkigt.

Men i sakfrågan tycker jag att vi ska återvända till Bodil Ceballos fråga om vilka rättigheter man har som individ. Då kan vi fokusera på en viktig fråga. Du lyfter fram synpunkterna på tillståndslösa som vistas i olika medlemsstater. Det handlar om rätten att lämna sitt land. En sådan rätt finns enligt artikel 12 i FN-konventionen om medborgerliga politiska rättigheter. Det finns en sådan rätt, och det finns ingenting i utkastet till programmet som motsätter sig detta. Men, och det är ett stort ”men”, det finns en del till i konventionen, nämligen att det inte finns någon motsvarande rätt för individen att resa in i ett annat land. Man har rätt att lämna sitt land, men varje enskild stat har rätt att garantera sin egen suveränitet. Varje land bestämmer suveränt över vilka som får resa in på dess territorium. Då går det inte att åberopa artikel 12 i det här sammanhanget, vilket vissa gör, och säga att man som tillståndslös har samma rättigheter som alla andra bara därför att man råkar befinna sig på ett lands territorium. Man skulle alltså ha någon sorts automatisk rätt att vistas på ett annat lands territorium bara därför att man har råkat ta sig dit. Så enkelt är det inte.

Stockholmsprogrammet tar mycket tydligt upp den här frågan och slår fast att det är viktigt att vi arbetar för att människor som inte vistas legalt på vårt territorium återvänder hem. Det gäller alla individer.

När det gäller ensamkommande barn, och det har vi precis diskuterat i en annan interpellation, har jag lite svårt att förstå vad Bodil Ceballos menar. Är det inte en ganska angelägen uppgift för oss alla att arbeta för att barn som kommit bort från sina föräldrar återförenas med dem och att vi som politiker tar det ansvaret på våra axlar och utformar lagstiftning och anslår resurser så att man kan eftersöka dessa barn genom till exempel Röda Korset eller andra organisationer? Skulle det vara något konsigt att i Stockholmsprogrammet slå fast detta? Jag är mycket intresserad av att höra mer vad Bodil Ceballos egentligen menar.

Anf. 24 BODIL CEBALLOS (mp):

Herr talman! Jag vill bara tala om att barn inte alltid skickas tillbaka till sina föräldrar utan tillbaka till barnhem eller till ingenting alls ibland.

Även om det nu inte är illegalt att lämna sitt land kallas man för illegal invandrare när man kommer till Europa. Varför inte anamma det språkbruk som vissa andra använder – irreguljär? Ja, man har inte fått ett tillstånd i landet men är där irreguljärt. Man är inte där enligt de regler som gäller, men man är inte en brottsling. När vi kallar människor för

illegala invandrare kriminaliserar vi dem. Det är ett felaktigt språkbruk, skulle jag vilja påstå, och det har jag sagt under väldigt lång tid.

Jag vet att det har varit diskussion om detta i EU-länderna. I vissa länder säger man irreguljär, i Spanien säger man det. Men ministern envisas med att det ska heta illegala invandrare.

Ministern sade att Lissabonfördragets ikraftträdande och förslaget i Stockholmsprogrammet ger stärkta rättigheter för alla som vistas i EU. Det bör innefatta också de papperslösa, även om de befinner sig i landet irreguljärt.

Jag frågade tidigare om ministern har drivit frågan om att ändra ordvalet från medborgare till individer i Stockholmsprogrammet så att det inte bara ska utgå från medborgarnas rättigheter utan alla individer. Sedan frågade jag om ministerns syn på så kallade illegala invandrare. Är det brottsligt att komma till Europa utan att ha papperen i ordning eller att stanna kvar?

Anf. 25 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Ord är viktiga, absolut. Bara för att reda ut frågan om illegal kontra irreguljär kontra något annat uttryck: Det beror på hur man har kommit hit. Rätt många av dem som vistas utan tillstånd på vårt territorium har från början haft tillstånd, Bodil Ceballos. Det handlar inte bara om människor som har försökt komma in i Europa och sedan misslyckats. Rätt många har fullständigt giltiga visum när de kommer hit, men de väljer att stanna kvar efter det att visumet har gått ut. Då förvandlas de från legalt vistandes personer på vårt territorium till illegalt, olagligt, vistandes personer på vårt territorium. Det är inget konstigt med det, inget märkligt.

Jag tycker att debatten har varit mycket positiv och klargörande. Men jag kan inte säga så mycket annat än att jag tycker att Bodil Ceballos svävar lite på målet. Det är viktigt att komma ihåg att migrationsfrågan är lika gränslös som klimatfrågan, men Miljöpartiet har inte riktigt förstått det ännu. Om en medlemsstat till exempel inte satsar på att hålla en hög nivå på sitt asylsystem påverkar det övriga medlemsstater i flera avseenden och dessutom situationen för de asylsökande. Det är därför som Stockholmsprogrammet, när vi nu pratar rättigheter i den här interpellationsdebatten, så tydligt slår fast kursen framåt på det här området.

Vi bör i EU ha gemensamma mål och skapa instrument för att vi tillsammans ska nå dem. Det är hela syftet med femårsprogrammet. Vi ska ge varandra stöd när någon medlemsstat utsätts för ett omfattande tryck på sin migrationsförvaltning. Alla de här faktorerna måste samverka. Och det är till exempel just Dublinsystemets syfte att få samtliga medlemsstater att ta sitt moraliska och rättsliga ansvar på stort allvar.

Avslutningsvis: När det gäller pressmeddelandet från Amnesty välkomnar de ju den portalskrivning som jag nämnde om relationen mellan individer och medborgare. Glöm inte bort, Bodil Ceballos, att det inte är alltid som medierna visar hela bilden. Man klipper och klistrar ibland lite som man vill ur pressmeddelanden.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2009/10:40
1 december

Svar på
interpellationer

7 § Svar på interpellation 2009/10:92 om lärarutbildningen i matematik

Anf. 26 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Marie Granlund har frågat mig hur jag avser att matematikkunskaperna för barnen i förskola och eleverna i grundskolans första år ska kunna stärkas om deras förskollärare och lärare får mindre utbildning i matematik.

Det är självfallet angeläget att förskollärare och lärare för grundskolans tidigare år har goda kunskaper i både matematik och svenska. Betydelsen av dessa ämnen framkommer också av dagens examensbeskrivning för lärarexamen, som bland annat anger att för undervisning i förskola, förskoleklass och grundskolans tidigare år ska lärarstudenten ”visa mycket god kunskap i läs- och skrivinlärning och i grundläggande matematikinlärning”. Det är för mig självklart att detta måste vara ambitionsnivån också för den framtida lärarutbildningen.

Lärarutbildningen behöver, utöver att uppfylla högt ställda kunskapskrav, också vara anpassad efter de behov som finns i både stora och små skolor när det gäller att ge förutsättningar för att anställa lärare som är utbildade för det som de ska undervisa i. Det är en viktig utgångspunkt när vi nu utformar förslaget till en ny lärarutbildning.

Som Marie Granlund säkert vet har regeringen även tagit initiativ till Lärarlyftet, den största statliga satsningen någonsin på kvalificerad lärarfortbildning. Ett av motiven är att komma till rätta med de brister som funnits i lärarutbildningen, till exempel att lärare i grundskolans tidigare år inte har haft tillräckliga kunskaper i svenska och matematik. Regeringen satsar också på att förbättra förskolans kvalitet. Bland annat sker en särskild fortbildningssatsning, Förskolelyftet, som ska ge bland annat förskollärare möjlighet att förstärka sin kompetens.

Avslutningsvis vill jag också säga att jag sympatiserar med många av förslagen från Lärarutbildningsutredningen (SOU 2008:109). Det gäller inte minst utredningens understrykande av betydelsen av läs- och skrivundervisning och av matematikundervisning. När det gäller regeringens förslag om en ny lärarutbildning, bereds det för närvarande inom Regeringskansliet varför jag inte kan uttala mig om vad propositionen kommer att innehålla.

Anf. 27 MARIE GRANLUND (s):

Herr talman! Jag vill tacka utbildningsministern för svaret, även om det verkligen är ett icke-svar.

Det här med matte är någonting som är otroligt viktigt, självklart om man ska fortsätta med vidare studier, men det är också en demokratisk rättighet att kunna räkna och att förstå sammanhang och samband. Vi vet väl alla vad som inträffar när man inte kan detta. Vi nås dagligen av berättelser om unga människor som tar sms-lån till förfärliga räntor och så vidare. Det här handlar som sagt om en demokratisk rättighet, men det handlar också om att kunna sköta sin privatekonomi, och det handlar om att ha goda kunskaper för att kunna gå vidare i livet.

Situationen är inte så där vansinnigt positiv vad det gäller mattekunskaperna. Skolinspektionen konstaterade nyligen, efter en kvalitetsgranskning vid 23 grundskolor, att många elever inte får den undervisning som de faktiskt har rätt till i matematik. Och skolministern har vid flera tillfällen, bland annat vid Lärarnas Riksförbunds kongress förra året, uttalat att utrymmet för ämneskunskaper i lärarutbildningen måste öka. Ministern har talat om att skifta fokus och att ämneskunskaper ska bli viktigare i den nya lärarutbildningen. Detta till trots har utbildningsministern uttryckt stöd för den utredning om den nya lärarutbildningen som föreslagit att ämneskunskaperna i bland annat matematik ska få ett minskat utrymme för de lärare som ska undervisa de yngre eleverna.

För oss socialdemokrater är det självklart att alla lärare i grundskolans tidigare år måste ha kompetens i både matematik och svenska, eftersom grunden för dessa ämnen läggs just när man är liten. Men det räcker inte att alla läser 30 poäng. Eleverna ska förstås undervisas av lärare som är matematikspecialister. Kvaliteten i matematikundervisningen kommer knappast att öka om utredningsförslaget till ny lärarutbildning blir verklighet, för då kommer lärarna i förskolan att få hälften så mycket matematik i sin utbildning jämfört med i dag. Och möjligheterna för lärarna från förskoleklass till årskurs 6 att fördjupa sina matematikkunskaper kommer att försvinna.

Genomför man detta får man räkna med fortsatta problem. Lärare som har djupare kunskaper i ämnet och lärandet är mindre läroboksbundna och kan arbeta med det som är så viktigt, som problemlösning, logiskt tänkande och att diskutera matematiska dilemman med eleverna. Därför tycker jag att det är anmärkningsvärt att utbildningsministern inte har några åsikter om detta. Jag kan förstå att man inte kan redovisa i detalj vad som kommer i en proposition, men visst borde utbildningsministern kunna uttrycka om det är rimligt att halvera kunskaperna i matematik för lärarna för de yngre barnen. Är detta rimligt eller inte? Det är en väldigt viktig fråga vi har att ta ställning till. Om vi ska behålla ett matematikkunnande bland eleverna måste lärarna för de yngre barnen få tillräckliga matematikkunskaper.

Jag vill fråga utbildningsministern hur han ser på att Lärarutbildningsutredningen tycker att det är okej att man halverar matematikutbildningen.

Anf. 28 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Marie Granlund verkar ha kunskaper om min kommande lärarutbildningsproposition och vad den innehåller, som jag själv inte har och jag tror ingen annan heller. Det är bara Marie Granlund som vet vad den kommer att innehålla. Den är inte färdigberedd. Huvudriktningen i Marie Granlunds interpellation är att fråga vad som kommer i den kommande lärarutbildningen, och jag säger att det svarar jag inte på i dag. Jag kommer att lägga fram den för riksdagen när den är färdigberedd.

Det är helt riktigt att Sverige har sjunkande resultat i matematik. Det beror på den socialdemokratiska utbildningspolitik som har styrt svensk skola i decennier.

1985 års lärarutbildningsreform, som genomfördes av Lena Hjelm-Wallén, och 2001 års lärarutbildningsreform, som genomfördes av Thomas Östros, har varit katastrofer för matematikundervisningen i svensk skola. Det är de som har lagt grunden för att massor av lärare på låg- och mellanstadiet knappt har några matematikkunskaper i sitt bagage, trots att de ska undervisa i matematik när de kommer ut. Var fjärde lärare på låg- och mellanstadiet som undervisar i matematik har mindre än tio poäng i matematik från högskolan. Det är ett resultat av 1985 och 2001 års reformer. Det är dem vi river upp nu. Det är därför som jag inom några månader ska lägga fram en proposition om en ny lärarutbildning till riksdagen.

Stå inte och föreläs för mig om behovet av kunskapsskola! Det är ni som har monterat ned den. Det är ju vi som tar tag i detta nu. Men jag tänker inte i dag berätta exakt hur den nya lärarutbildningen kommer att vara upplagd, för det är inte färdigt. Det bereds inom regeringen. Men problemen är skapade av Marie Granlunds parti.

Anf. 29 MARIE GRANLUND (s):

Herr talman! Jag tycker att det är intressant att ministern tycker att det här med matte inte är så viktigt att han ens kan använda sina minuter till att förklara hur man ska stärka matematikundervisningen i svensk skola.

Var det inte så att när Lena Hjelm-Wallén lade fram sin proposition var vi överens om den över blockgränsen? Det var på den tiden när vi inte använde skolan som ett politiskt slagträ utan kunde se vad som var viktigast för eleverna.

Det som är anmärkningsvärt är att man lägger fram direktiv till en ny utredning, att en ny utredning presenteras och att utbildningsministern är ute och tillstyrker denna utredning som gör att lärarna för de yngre barnen kommer att få mycket sämre matematikkunskaper än vad de har i dag. Det är det som är frågan just nu.

Det är de små barnen som ställer de klurigaste frågorna, varför solen är gul eller varför havet är blått. Då måste man också ha lärare som kan förklara detta. Det är så man upprätthåller nyfikenheten, kunskapen och lusten att lära och som sedan kan finnas kvar även när barnen blir äldre. Goda ämneskunskaper är väldigt viktigt också för lärarna för de yngre barnen.

Jag ser det här icke-svaret som ett led i den politik som ni borgerliga driver. Ni lägger fram förslag eller har beslutat om barnomsorgspeng och vårdnadsbidrag och drar bort undervisning för de barn som har de absolut största behoven av det, kanske barn som inte kommer att komma i kontakt med det svenska språket förrän de är sju år. Man startar ett lärarlyft utan att från början ta med lärarna för förskolan. Man säger att det är okej med lärarutbildning där lärarna för de yngre barnen inte ska ha möjlighet att forska. Man förkortar också utbildningen för lärarna inom förskolan i förhållande till utbildningens längd i dag.

Utbildningsministern måste väl ändå ha en uppfattning, utan att redovisa varje poängtal, om det är rimligt att lärarna för de yngre barnen kommer att få halverade ämneskunskaper. Han måste kunna ha en åsikt om det.

Jag är övertygad om att om man ska komma till rätta med de problem med matematik som vi har i dag måste man jobba på bred front. Det handlar om mattecoacher för att hjälpa dem som har det svårt. Det handlar om att avdramatisera matematiken. Många tror att det är så väldigt svårt och bökit, vilket det inte behöver vara. Det krävs som sagt goda kunskaper om man ska kunna göra det.

Det är en rad olika sådana här åtgärder som måste vidtas. Ni gör i stället så att de yngre barnen inte får tillräckliga kunskaper. Det är när barnen är små som man verkligen måste satsa på det här. Det går inte att göra i åttan, nian eller på gymnasiet.

Min fråga till utbildningsministern är återigen: Vad tycker utbildningsministern om utredningen, om att man faktiskt gör lärarna för de yngre barnen mindre redo att kunna lära ut matematik och för den delen också svenska?

Anf. 30 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Det är väldigt märkligt, Marie Granlund, att i varannan mening komma med ett påstående om vad den kommande lärarutbildningen kommer att innehålla och i varannan mening en fråga om vad den kommer att innehålla. Jag har sagt att jag kommer att redovisa min och regeringens uppfattning när vi lägger fram propositionen. Det är inte så långt kvar.

Vi kommer att riva upp de två socialdemokratiska grundprinciperna, de två socialdemokratiska lärarutbildningsreformerna från 1985 och 2001. Marie Granlund påstod nyss dessutom att Folkpartiet röstade för reformen 1985, vilket är helt fel. Folkpartiet och Moderaterna röstade mot båda dessa reformer, både 1985 och 2001, därför att vi inte trodde på dem. Det är därför vi nu river upp detta. Det är de båda reformerna som har skapat mycket av problemen, tillsammans med en del andra utbildningspolitiska reformer som har genomförts under er långa regeringstid. Det är de som har skapat de problem som vi nu försöker lösa.

Det är närmast komiskt att Marie Granlund från Socialdemokraterna försöker anklaga mig för att inte vara för ämneskunskaper. Jag tror att när vi lägger fram förslaget till lärarutbildning kommer kritiken från vänstern att vara att det handlar för mycket om ämneskunskaper och för lite om annat. Jag är helt övertygad om att ni kommer med den kritiken.

Marie Granlund får ge sig till tåls, liksom alla andra får göra, till dess att vi lägger fram propositionen. Marie Granlund påstår rader av saker om vad den nya lärarutbildningen kommer att innehålla. Jag kan bara säga att det vet Marie Granlund inte ett dyft om, för det är ännu inte bestämt. Jag har själv inte de slutgiltiga svaren, för beredningen pågår. Jag kommer att redovisa detta för riksdagen och för Marie Granlund när arbetet är klart.

Anf. 31 MARIE GRANLUND (s):

Herr talman! Jag tycker att det är djupt anmärkningsvärt att Sveriges utbildningsminister inte har någon som helst åsikt om hur man ska förbättra matematikkunskaperna för svenska elever, att han inte har någon åsikt om en utredning som har lagts fram eller om det är rimligt att man halverar utbildningen för lärare för de yngre barnen i just matematik och för den delen också svenska. Någon uppfattning måste ju finnas. Jag kan

förstå att utbildningsministern inte kan redovisa någon proposition i detalj men att inte ha en uppfattning om detta är rimligt eller inte tycker jag är att ta alldeles för lätt på de här problemen.

Jag tror som jag har sagt tidigare att man måste satsa väldigt brett. Det handlar om mattecoacher. Det handlar om ämnesdjup även för lärarna för de yngre barnen. Det handlar om att använda IT mer i undervisningen, och det handlar om att faktiskt också få läsa matte på sitt modersmål om man kommer från ett annat land, någonting som Folkpartiet har varit emot.

Jag tycker som sagt att man absolut inte tar det här på allvar när man inte kan ha en uppfattning om det är rimligt att det ska bli mer eller mindre ämnesdjup för de lärare som ska lära de yngre barnen. Jag tycker som sagt att det är otroligt anmärkningsvärt.

Anf. 32 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Jag tror att det framgick tio gånger i det senaste inlägget att Marie Granlund tycker att det är anmärkningsvärt att jag nu inte redovisar innehållet i den kommande lärarutbildningen. Jag kommer ändå inte att göra det. Jag kommer att göra det när vi lägger fram propositionen.

Hela den här regeringens inriktning är att stärka ämneskunskaperna och öka kunskapsresultaten i den svenska skolan. Vi gör upp med decennier av socialdemokratisk flumpolitik på det här området. Det kommer också den nya lärarutbildningsreformen att vara inriktad på. Jag är rätt övertygad om att Marie Granlunds och hennes allianskamraters kritik när propositionen läggs fram om ett tag kommer att vara att det är för mycket fokus på ämneskunskaper. Men det får vi se då. Är det inte det utan vi blir överens är jag mycket glad, men då är det en ordentlig omsvängning ni har gjort.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2009/10:96 om behovet av ökad vuxen- utbildning

Anf. 33 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Roland Bäckman har frågat arbetsmarknadsministern hur han tänker agera för att fylla det ökande behovet av tillgång till eftergymnasial utbildning i Gävleborgs län och i landet. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på denna interpellation.

Regeringen har sedan den tillträdde konsekvent arbetat för att minska utanförskapet och för att fler människor ska komma i arbete. Särskilt inom utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken har stora satsningar och viktiga reformer genomförts.

Som ett svar på den globala kris Sverige går igenom genomför regeringen särskilda konjunkturbetingade insatser. Åtgärderna syftar till att samhället kompetensmässigt ska stå väl rustat när konjunkturen åter vänder uppåt. I budgetpropositionen för 2010 föreslår regeringen även

insatser som ska underlätta för vuxna som önskar studera, bland annat genom en höjning av studiemedlen och fribeloppen.

Sedan 2008 har regeringen föreslagit stora satsningar på yrkesutbildning inom såväl kommunal vuxenutbildning som yrkeshögskola. Sammantaget har dessa utbildningsområden stärkts eller beräknas att stärkas med drygt 7 000 årsstudie- eller årsplatser för 2009, knappt 23 000 platser för 2010 och knappt 24 000 för 2011. Det motsvarar ca 5,4 miljarder kronor, inklusive studiestöd, under perioden 2009–2011. Det är också värt att notera att begreppet årsstudieplats ofta i verkligheten rymmer fler än en individ.

Min bedömning är att dessa satsningar mycket väl motsvarar de behov som de regionala samordnarna ute i landet har redovisat till regeringen.

För att stimulera fler arbetslösa som är över 25 år att söka en yrkesinriktad utbildning inom gymnasial komvux, det vi kallar för yrkesvux, har möjligheten för arbetslösa att få studiemedel med den högre bidragsnivån tillfälligt ökats under 2009 och 2010. Det högre bidraget utgör ca 80 procent av studiemedlets totalbelopp.

Vidare har regeringen föreslagit en omfördelning av anvisade medel mellan universitet och högskolor för 2009 och 2010 i syfte att möta den ökade efterfrågan som uppstått i vissa regioner samt åstadkomma ett bättre utnyttjande av utbildningsplatser vid universitet och högskolor.

I budgetpropositionen för 2010 föreslår regeringen en tillfällig satsning på 10 000 nya platser på universitet och högskolor under 2010 och 2011. Sammantaget uppgår satsningen till drygt 1 miljard kronor. Högskolan i Gävle tillhör en av de högskolor som hittills inte har utnyttjat tilldelade medel och tilldelade platser, vilket innebär att högskolan har möjlighet att erbjuda platser till de studenter som efterfrågar högskolans utbildningar.

Arbetsmarknadspolitiken förstärks genom att antalet praktikplatser blir flera. Möjligheten till praktisk kompetensutveckling utökas liksom förstärkt stöd och hjälp att söka arbete.

För att bekämpa utanförskapet hos de unga som står längst från arbetsmarknaden föreslår alliansregeringen intensifierade förmedlingsinsatser och fler insatser inom jobbgarantin. Nya insatser inom jobbgarantin inkluderar den nya aktiveringsåtgärden Lyft, start av näringsverksamhet, svenskundervisning för invandrare på deltid och arbetslivsinriktad rehabilitering.

Som ett komplement till den utbildning som erbjuds inom jobbgarantin för ungdomar i dag avser regeringen också att införa en extra studiemotiverande insats för arbetslösa ungdomar som inte har avslutat sin grundskole- eller gymnasieutbildning. Detta sker i form av en särskild satsning på utbildningsplatser i folkhögskolan.

Jag vill framhålla att regeringen noga följer utvecklingen av varsel och arbetslöshet i olika branscher och i olika delar av landet, bland annat i Gävleborgs län. Min uppfattning är att ett ökat samarbete och en ökad samverkan mellan utbildningsanordnare, huvudmän och andra aktörer kan bidra till en optimal resursanvändning och därmed ge bättre förutsättningar för såväl omställning för den enskilde som för arbetslivets kompetensförsörjning.

Prot. 2009/10:40
1 december

Svar på
interpellationer

Anf. 34 ROLAND BÄCKMAN (s):

Herr talman! Inledningsvis vill jag tacka för svaret på min interpellation ställd till utbildningsminister Jan Björklund.

Behovet är stort av ett ökat utbud av eftergymnasial utbildning, särskilt i den djupa lågkonjunktur landet nu befinner sig i, där många varslas och sägs upp och där vi riskerar att öka antalet långtidsarbetslösa kraftigt.

Det är för mig mycket beklagligt att regeringen, med folkpartisten Jan Björklund i spetsen, vägrar se och inse behovet av att skapa ökade möjligheter för att ge människor chansen till ett nytt jobb. Utbildningsplatserna är för få. Det är synd att utbildningsminister Jan Björklund och Folkpartiet tycker att behovet av vuxenutbildning för dem som behöver den insatsen inte är tillräckligt prioriterad. För Gävleborgs län, där utbildningsnivån är bland den lägsta i landet, och där arbetslösheten slår hårt, är behovet av utbildningsplatser självklart stort. Alla inser det. Utbildningsministern borde också inse det.

Herr talman! Utbildningsministern och den övriga regeringen kommer aldrig att lösa de problem som Gävleborgs län står inför med sänkta löner, lägre skatter för dem som tjänar mest och hårdare tag. Nej! Gävleborg behöver fler utbildningsplatser så att människor kan rustas för framtiden. Gävleborg behöver fler utbildningsplatser för att vara ett konkurrenskraftigt län. Gävleborgs län behöver fler utbildningsplatser för att motverka en brist på rätt utbildad personal den dagen konjunkturen vänder uppåt igen. Arbetslösheten i Gävleborg är skyhögt, och ungdomsarbetslösheten är ett fruktansvärt hot mot vårt län.

Regeringen följer noga utvecklingen av varsel och arbetslöshet, enligt interpellationssvaret. Med tanke på hur det ser ut tycker jag att det är lite svårt att se och tro på. Tänker utbildningsministern över huvud taget agera för att fylla det ökade behovet av tillgång till eftergymnasial utbildning i Gävleborgs län och övriga landet? Planeras det nu några nya åtgärder inom området utifrån den situation vi befinner oss i och som vi kommer att gå in i?

Anf. 35 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Det blir lite lustigt här. Roland Bäckman väcker en interpellation med en fråga om vad regeringen gör. Jag redovisar att vi inrättar 24 000 nya platser inom yrkesutbildning och yrkeshögskola. Vi inrättar 10 000 nya platser på högskolan. Högskolan i Gävle har lediga platser – tomma platser. Det är bara att söka för dem som vill. När Roland Bäckman får ordet upprepar han att vi ingenting gör och undrar vad vi gör. Jag har just sagt att vi har inrättat totalt 34 000 nya platser, och det finns lediga platser i Gävleborgs län.

Det antal platser som landshövdingarna har begärt har länen fått. Vi tillgodoser de behov som de regionala samordnarna har begärt insatser för, det vill säga landshövdingarna.

Jag skulle gärna ha sett att den förra regeringen hade inrättat en yrkeshögskola då. Vi gjorde det nu. Den borgerliga regeringen på 90-talet föreslog yrkeshögskola, men det förslaget revs upp av Carl Tham och Ylva Johansson när Socialdemokraterna tillträdde 1994. Det blev aldrig någon yrkeshögskola.

Nu inrättar vi en yrkeshögskola i Sverige. Den byggs ut i precis den takten man klarar av för att upprätthålla kvaliteten. Det är bland annat en eftergymnasial utbildning och yrkeshögskola. Det är viktigt.

Vuxenutbildning, högskola och yrkeshögskola byggs ut i en sällan skådad takt just nu. Högskolan kommer under nästa år att ha fler platser betalda av staten än någonsin tidigare i Sveriges historia.

Vad gör ni? frågar Bäckman. Följ med i de beslut riksdagen själv fattar, så kommer Bäckman att upptäcka att vi har inrättat många nya platser. Jag utesluter inte – det gör vi aldrig från regeringens sida – att om situationen förvärras ska vi göra ytterligare insatser. En del tror att vi har nått botten på konjunkturen, andra inte – och tror därmed att arbetslösheten ska öka. Men just nu har de insatser gjorts som landshövdingarna, de regionala samordnarna, har begärt, och Högskolan i Gävle har tomma platser. Det kan inte vara Högskolan i Gävle som Bäckman syftar på i fråga om att det inte skulle finnas platser för dem som söker. Det är bara att söka. Det finns platser där. Men om detta skulle gå i taket är det en ny situation. Men den senaste rapporten är att det finns lediga platser på Högskolan i Gävle. Det beror naturligtvis på att vi har gjort många insatser och byggt ut utbildningarna och annat i en sådan här situation.

Jag delar helt Bäckmans slutsatser. I en lågkonjunktur måste samhället bygga ut utbildningssystemen. Det är att rusta individer för framtiden. Det är bättre att utbilda sig än att rulla tummarna. Jag har helt samma grundattityd. Det görs otroligt mycket just nu, och försök inte stå här och låtsas som att ingenting görs.

Anf. 36 ROLAND BÄCKMAN (s):

Herr talman! Det låter faktiskt som att utbildningsministern är mycket nöjd med den situation som Sverige befinner sig i med tanke på arbetslösheten. Allting är tillräckligt. Så låter det.

Regeringen inrättar färre platser än vi socialdemokrater har föreslagit. Många är arbetslösa. Många får inte plats på någon utbildning.

Enligt en rapport från Förnybart.nu skulle en satsning på förnybar energi och energieffektivisering i Sverige skapa 60 000 nya jobb fram till 2020. Varför vill inte utbildningsministern se detta som en unik möjlighet? Det borde vara så. Varför tar inte regeringen chansen? Varför går skattesänkningar till dem som har, till dem som är rika? Varför går skattesänkning före utbildningsplats för den som är utan arbete och saknar utbildning?

Vi socialdemokrater vill göra satsningar som i Gävleborgs län skulle resultera i 1 475 nya platser inom komvux och utbildningar, yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning med mera jämfört med vad regeringen och utbildningsministern vill göra. Socialdemokraterna har alltså föreslagit 1 475 fler utbildningsplatser än vad regeringen föreslår bara i Gävleborgs län.

Vi snackar framtidstro, utbildningsministern. Socialdemokraterna vill ge människor som hamnar i arbetslöshet en ny chans till arbete. Av interpellationssvaret framgick att regeringen konsekvent arbetar för att minska utanförskapet och att fler människor ska komma i arbete. Min uppfattning är att utanförskapet och arbetslösheten har ökat med en borgerlig regering.

Herr talman! Gävleborg förblöder. Regeringen tittar på. Varför vill utbildningsministern inte genomföra nödvändiga utbildningsinsatser i Gävleborgs län? Behovet är stort. Av interpellationssvaret framgick att regeringens satsningar motsvarar de behov som finns. Det nämnde utbildningsministern i sitt inledningsanförande. Jag förstår inte hur man kan göra den bedömningen. Av interpellationssvaret framgick också att regeringen genomför särskilda konjunkturbetingade insatser. Menar man då jobbcoacher?

Anf. 37 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Herr talman! Jag hade inte tänkt att gå in i denna interpellationsdebatt, men jag kan inte motstå den eftersom vi ser ett hemskt nöjt statsråd framför oss.

Situationen i Gävleborg är följande. Det finns ungefär 16 500 direkt arbetslösa människor. Situationen i Gävleborg är sådan att ungdomsarbetslösheten har exploderat. I sitt svar till Roland Bäckman pratade ministern om jobbgarantin. Vet utbildningsminister Björklund att det är fråga om 10 procent i aktiva insatser?

Hur många ungdomar får adekvat utbildning? Nu har antalet platser ökat, och då verkar det vara frid och fröjd. Varför har inte Sandviken fått den så efterfrågade yrkesutbildning som är anpassad till den struktur som finns inom metallindustrin? Den blir man nekad.

Bra saker har genomförts, till exempel vindenergi i Söderhamn.

Varselsamordnarna, landshövdingarna och regionförbundet, har jobbat bra i Gävleborg. De har gjort strålände insatser och bra analyser. Varför är det så att de ska stå som bank? Regionförbundet har tillsammans med länsstyrelsen kommit fram till att det måste ordnas folkhögskoleplatser för att hjälpa dem med de svagaste utbildningsbakgrunderna. Men då måste de lägga upp 30 miljoner kronor, det vill säga agera bank och låna dem det. Varför kan inte staten tillse detta? Det är ett enkelt krav från varselsamordnarna.

Gävleborg är i en speciell situation. Det handlar i och för sig om hela landet, men det handlar också om lite ödmjukhet från Jan Björklund. Han säger att det är en svår situation och att de gör vad de kan. Men varför väljer Jan Björklund, ansvarig utbildningsminister, att sänka skatterna i stället?

Det finns enorma utbildningsbehov också inom den offentliga sidan. Men nu måste man säga upp folk. 30 000 människor har fått lämna sina jobb inom kommuner och landsting i Sverige för att det är brist på resurser. Ändå väljer denna regering att sänka skatterna.

Det är där som spetsen är. Man kan välja att investera i kunskap och människor så att människor kan växa och så att man kan få en bättre konkurrenskraft. Men vad har den här regeringen gjort?

Mina kamrater inom IF-Metall i Hofors på Ovaco Steel och på Sandvik fick välja mellan att gå ned i lön eller att bli avskedade. Men regeringen gjorde ingenting. Regeringen har inte ens föreslagit att man kan gå in och göra en överenskommelse mellan anställda, företag och stat om att använda en dag i veckan när det finns mindre att göra för att de anställda ska kunna kompetensutvecklas. Nej, det har man inte gjort.

Det var detta som gjorde att jag blev irriterad när jag lyssnade. Det fanns inte ett uns ödmjukhet.

Situationen är svår – ja. Ungdomsarbetslösheten rasar – ja. Regeringen har satsat på jobbcoach. Det har vi sett resultatet av. Det har varit både det ena och det andra med det. Vi har också varselsamordnare som har gjort ett bra arbete. Men de är tvungna att gå ut och låna pengar till det. Staten hjälper inte till i tillräcklig omfattning. Det är mycket bra som är gjort, Jan Björklund. Det kan vi hålla med om. Men det är mycket som kvarstår. Då är det väl bättre att satsa på utbildning än på skattesänkningar?

Anf. 38 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Jag ser fram emot att ni tänker gå till val på att höja dessa skatter med 80 miljarder som vi har sänkt. Vi får väl se. Det brukar dröja några månader, sedan accepterar ni i efterhand alla skattesänkningar. Det är lätt att stå här och vara styv i korken.

Vi tror inte att höjda skatter är det som Sverige behöver i en sådan här krissituation. Jag har inte hört en enda ekonom påstå att det är bra att höja skatterna just i en lågkonjunktur. Det är precis tvärtom. Det är stimulanser som behövs. Jag tror därför att ni är ute på helt fel spår om ni tror att ni ska lösa krisen genom att höja skatterna.

Men det låter på interpellanten och på meddebattören som om det skulle vara den svenska borgerliga regeringens fel att världen befinner sig i en djup lågkonjunktur. Det är möjligt att ni kan säga det till varandra på era partimöten. Men den internationella lågkonjunkturen finns över hela världen. Den slår naturligtvis hårt mot Sverige. Så är det.

Det som ett land som Sverige kan göra är att värja sig så gott det går i en sådan här situation. En diskussion om vilka medel och vilka metoder som man ska använda är naturligtvis en diskussion som bör föras här i riksdagen. Jag välkomnar därför diskussionen. Men jag tror inte att det är så många – åtminstone inte någon som begriper sig på detta – som på fullt allvar tror eller rekommenderar att höjda skatter just nu skulle vara rätt åtgärd.

Däremot måste man i en sådan här situation naturligtvis vidta kompensatoriska åtgärder från samhällets sida för de människor som för tillfället ställs utan sysselsättning och utan försörjning. Då är det bättre att människor utbildar sig än att de bara är passiva och går och tar emot bidrag. Så är det. Det är därför som vi har byggt ut med 34 000 platser inom det reguljära utbildningsväsendet, med 24 000 platser inom olika typer av vuxenutbildning och med 10 000 platser på högskolan.

Ni påstår att situationen i Gävleborg skulle vara extra dramatisk. Jag är helt medveten om Gävleborgs industriella struktur, men jag vill bara påpeka att det finns lediga platser på Högskolan i Gävle. Ni anklagar mig för att inte inrätta fler platser, men jag är helt öppen för att göra det den dagen som de som redan finns används. Men det finns lediga platser på Högskolan i Gävle. Det är trots allt en viktig bakgrund till de beslut som vi har fattat.

Diskussionen här vidgades i andra omgången till att handla om allt möjligt. Men jag tycker att vi ändå ska hålla oss till det som interpellationen handlar om, nämligen yrkesutbildning och vuxenutbildning som är mycket viktiga för framtiden. För min del handlar det just nu inte bara

Prot. 2009/10:40
1 december

Svar på
interpellationer

om krisbekämpning. För min del handlar denna diskussion om en långsiktig inriktning av utbildningsväsendet. Vårt utbildningsväsen har varit alltför ensidigt inriktat på enbart teoretiska och akademiska studier. Vi behöver ha yrkesutbildningar av god kvalitet, både i gymnasieskolan och i vuxenutbildningen. Det är en viktig omläggning som denna regering nu gör. Vi inrättar yrkesvux inom vuxenutbildningen. Vi inrättar lärlingsutbildningar, något som i första hand Socialdemokraterna och LO har blockerat i decennier. Vi inrättar en särskild yrkeshögskola. Det är något som Socialdemokraterna under Carl Tham och Ylva Johansson sade absolut nej till för drygt tio år sedan. Det är därför som den inrättas nu och inte då. Hade den varit inrättad sedan ett tag tillbaka hade vi stått bättre rustade. Men vi gör det nu.

Om man skalar bort den rent partipolitiska retoriken som mina motdebattörer här använder tycker jag att den inriktning som ni har på mer yrkesutbildning är helt riktig, och jag välkomnar den omorienteringen från ert parti om detta. Alla vill inte bli akademiker. Vi måste också ha bra yrkesutbildningar i vårt land, och det håller vi nu på att bygga upp i Sverige.

Om vi kan vara överens om att vi, oavsett vem som styr i framtiden, ska satsa på yrkeshögskolor, på lärlingsutbildningar och på yrkesvux så har vi nått en bra bit framåt. Vi måste också ha ännu fler platser i lågkonjunktur än i högkonjunktur. Det är precis det som vi gör nu när vi nu bygger ut med 34 000 platser. Det är konjunkturbetingat, Roland Bäckman. Du frågade vad som är konjunkturbetingat. Att vi bygger ut med 34 000 platser just nu är konjunkturbetingat. Alla dessa platser ska inte vara kvar när vi återigen har en högkonjunktur.

Anf. 39 ROLAND BÄCKMAN (s):

Herr talman! Regeringen och utbildningsministern inledde mandatperioden med kraftiga minskningar i fråga om vuxenutbildning. När regeringen sedan alldeles för sent insåg att man höll på att skapa en jobbkris utan motstycke då lade man till några platser inom vuxenutbildningen och kallade det för en riktig storsatsning.

Herr talman! Regeringen måste ta ansvar för Sverige och vår framtid. Man kan inte stoppa huvudet i sanden och hoppas att det blåser klart, utan man måste agera under tiden också.

Jag vill säga följande till utbildningsministern: Det är nu som människor ska förbereda sig för kommande jobb. Det är nu som vi ska rusta för framtiden. Det är nu som utbildning, framtidstro och visioner behövs som allra mest.

Jag har inte fått något riktigt svar på hur utbildningsministern ska tillgodose det ökade behovet av utbildningsplatser i Gävleborgs län framöver. Men jag tyckte att det var lite positivt, även om han pratar mest om högskolan.

Jag upplever att regeringen är helt nöjd med den situation som råder, och det gör mig lite förbryllad.

Avslutningsvis: Jag vill gärna att utbildningsministern utvecklar resonemanget när det gäller den jobbcoachsatsning som har gjorts.

Anf. 40 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Herr talman! Jag ska inte föra fram någon speciell retorik till ministern. Men jag konstaterar att så fort vi säger att ni väljer att sänka skatterna kraftigt med lånade pengar kallar ni oss för skattehöjare. Tänk om vi åtminstone kunde vara överens om att den sista skattesänkningen som ska ske efter årsskiftet inte genomförs. Det är 10 miljarder kronor.

Herr talman! Jag är helt övertygad om att Sveriges befolkning, åtminstone majoriteten, skulle vara nöjd om vi i stället sade följande: Vi genomför inte den sista skattesänkningen. Vi använder i stället dessa pengar för att göra det möjligt för fler ungdomar att klara sig och utvecklas i dessa svåra tider. Vi gör det möjligt för fler arbetslösa att ta del av god utbildning. Vi gör det möjligt för företagen att kompetensutveckla sin personal.

Jag pratar inte om skattehöjningar. Jag pratar om att man ska ge sjutton i att genomföra den sista skattesänkningen på 10 miljarder kronor. Men det är regeringens recept.

Vi vill göra Sverige till möjligheternas land. Vi vill göra det tillsammans med andra därför att vi vet att de flesta ställer upp på det.

Pratar vi om skattehöjningar säger svenska folket: Det är bra, om vi vet att pengarna går till goda saker.

Låt oss därför använda dessa pengar för att rusta för fler utbildningsplatser och för att nå fler ungdomar i stället för att ha den så kallade jobb- och ungdomsgarantin där 10 procent får någon typ av aktiv insats. Det är ingenting att ha, utbildningsminister Björklund. Låt oss i stället försöka utveckla detta land. Låt oss göra Sverige till möjligheternas land.

Anf. 41 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Om någon tycker att debatten här blir lite god dag yxskaff, kan jag berätta att en viktig orsak till det kan vara att interpellanten stod och läste upp skrivna manus i sina anföranden, vilket innebär att vad jag än säger läser han upp det som står på papperet. Det betyder att det inte spelar någon roll vad jag svarar. Anförandet blir ändå det som står i manus. Då blir det faktiskt inte mycket dialog.

När det ställs en fråga och jag svarar på den förutsätts det att vi ska kunna diskutera lite grann om det. Men när interpellanten bara gång på gång upprepar att vi ingenting gör när jag säger att vi har inrättat 34 000 nya platser blir det inte en så fruktbar diskussion. Vi kan skriva insändare i stället för att mötas i ett samtal.

Det är riktigt att antalet platser i vuxenutbildningen år 2007 drogs ned med ungefär 10 000 platser. Det berodde på att det då var högkonjunktur. Så har alla regeringar agerat, såväl borgerliga regeringar som socialdemokratiska regeringar. När det är högkonjunktur drar man ned på antalet platser i vuxenutbildningen, och när det är lågkonjunktur ökar man antalet. Så gör vi också nu.

Vi drog ned med 10 000 platser år 2007 när det var högkonjunktur, och nu bygger vi ut med 24 000 nya platser. Det är precis så vi gör vid konjunkturskiftet, så det är väl inte så märkligt. Efterfrågan på utbildning är större när det är lågkonjunktur, vilket är helt naturligt. Därför bygger vi nu ut väldigt kraftigt.

Naturligtvis finns det ingen vetenskap som säger att exakt det antal platser som vi valt att bygga ut med är det rätta. Det är tänkbart att man måste bygga ut ännu mer om krisen fördjupas; jag utesluter inte det. Men just nu finns det lediga platser i interpellantens hemlän när det gäller högskolan så just nu är behovet där inte akut.

Interpellanten och meddebattören flyr här i väg i en skattediskussion, men den får vi väl föra vid ett annat tillfälle. Jag är helt övertygad om att interpellanten och meddebattören röstar mot vårt förslag om skattesänkning när riksdagen i december ska rösta om det, och lika övertygad är jag om att det inte kommer förslag om att gå tillbaka om ett halvår. Med några månaders varsel accepterar ni vår skattepolitik. Det är bra för Sverige att det finns en bred enighet om skattesänkningarna.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på interpellation 2009/10:99 om entreprenörskap i gymnasieskolan

Anf. 42 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Luciano Astudillo har frågat mig vilka initiativ jag avser att vidta i syfte att entreprenörskap och företagande tydliggörs i examensmålen och ämnesplanerna för samtliga program i gymnasieskolan.

Det är en viktig uppgift för gymnasieskolan att ge elever kunskaper i entreprenörskap. Det framgår av regeringens strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet och av propositionen *Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan* (prop. 2008/09:199) som riksdagen nyligen fattat beslut om.

Just nu pågår ett omfattande arbete med att reformera svensk gymnasieskola. Regeringen har givit Skolverket i uppdrag att förbereda de förändringar av gymnasieskolan som riksdagen har fattat beslut om.

Regeringen beslutar om examensmål, vilka karaktärsämnen som ska vara gemensamma på ett program samt vilka inriktningar som ska finnas. Skolverket beslutar i sin tur om ämnen och kurser för gymnasieskolan samt om vilka kurser som ska ingå i en inriktning. Skolverket beslutar även om innehållet i gymnasieskolans ämnen och kurser.

Av uppdraget till Skolverket framgår det tydligt att myndigheten vid genomförandet av uppdraget ska beakta regeringens strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet. Skolverket ska utforma och besluta om kurser som ger utbildning i entreprenörskap och företagande. Sådana kurser ska kunna ingå bland de programgemensamma kurserna på vissa områden eller inom en inriktning. För övriga program ska de kunna erbjudas som programfördjupning och individuellt val. Skolverket ska även överväga hur entreprenörskap kan behandlas i övriga ämnesplaner i skolan.

Förslag till ämnesplaner och vilka kurser som Skolverket avser att föreskriva som programfördjupning bör enligt uppdraget finnas tillgängliga för huvudmännens, för kommunernas och skolornas, planering senast den 1 juni nästa år. Som jag tidigare nämnt har regeringen redan tydliggjort sin syn på entreprenörskap i gymnasieskolan. Eftersom det är Skolverket som beslutar om innehåll i inriktningar, ämnesplaner och pro-

gramfördjupning avser jag inte att vidta några ytterligare åtgärder i detta avseende.

Skolverket har även fått i uppdrag att utforma förslag till examensmål för gymnasieskolans nationella program. När det gäller yrkesprogrammen ska dessa förslag tas fram i samarbete med de nationella råden för yrkesprogrammen. Vad gäller de högskoleförberedande programmen ska Skolverket samråda med universitet och högskolor samt med Högskoleverket.

Skolverket har valt att arbeta öppet med sitt reformuppdrag och publicerar fortlöpande material på sin webbplats för att inbjuda till debatt och diskussion och för att ge olika intressenter möjlighet att lämna synpunkter. Förslagen till examensmål ska lämnas till regeringen senast den 15 februari 2010. Skolverkets redovisning i februari kommer att bilda underlag för regeringens beslut.

Anf. 43 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Jag har tagit Skolverket på orden och medverkar således till att diskussionen kommer i gång också här i riksdagen.

Jag uppfattar att vi är överens i grundfrågan. Grundutgångspunkten är att skolan framöver mycket starkare ska präglas av ett fokus på entreprenörskap och företagande, av många skäl – bland annat av jobb- och tillväxtskäl. Vi vet att många av de nya jobben kommer i små och medelstora företag och genom nyföretagande. Att fler vågar och kan prova på att driva företag kommer att vara viktigt när det gäller att klara framtidens arbetsmarknad, framtidens jobb.

Men det gäller mer än så. Allt fler unga människor ser just företagandet som en väg till frihet, som en väg för att skapa sin egen arbetsmarknad, sitt eget jobb. Det är någonting som vi absolut ska omfamna och uppmuntra. Att vara sin egen, att skapa något eget och att våga gå efter en dröm, om det så är en affärsidé, är egenskaper som i grunden är positiva och som skolan ska bejaka och uppmuntra.

Nu har Skolverket presenterat ett utkast om examensmål och ämnesplaner. Men jag hoppas verkligen att Björklund inte är nöjd, för enligt förslaget kommer elva av dagens arton, alltså inte alla, gymnasieprogram att innehålla möjligheten att välja kurser i entreprenörskap och företagande. Endast åtta av programmen kommer att följas upp med ett examensmål.

Dock vet jag från andra sammanhang att detta med kreativitet och med att lyckas och misslyckas kanske inte varit Björklunds signum när det gäller den svenska skolan. Men just när detta sammankopplas och så intimt förknippas med att starta och driva eget skulle det kanske lite bättre falla även utbildningsministern på läppen. Jag hoppas därför att utbildningsministern nu väljer att agera och att med hela handen peka på just detta område som viktigt. Det räcker inte att stå här i kammaren och säga att man tycker att det är viktigt, utan det gäller också att verkligen förverkliga de ambitioner som man som ansvarig på området har.

Anf. 44 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! När det gäller vikten av entreprenörskap är det glädjande om vi är överens i denna kammare. Tidigare var det inte så. Den

Prot. 2009/10:40
1 december

Svar på
interpellationer

förra regeringen var helt ointresserad av de här frågorna. Men jag blir väldigt glad om det skett en omvärdering i de rödgröna partierna så att man nu tycker att detta är viktigt. Det är ju först med den nuvarande regeringen som frågorna om att företagande och entreprenörskap ska in i skolan lyfts upp på dagordningen.

Till syvende och sist är det regeringen som ska fastställa examensmålen för gymnasiet olika program. När Skolverket är färdigt med sitt förslag kommer vi att värdera det. Jag kan försäkra att detta med entreprenörskap är viktigt för regeringen. Men det vore inte korrekt av mig som minister att under den tid Skolverket arbetar ha en diskussion offentligt om dess förslag och att här och nu offentligt värdera förslagen. Den värderingen kommer vi i stället att göra när man avlämnat sina slutförslag. Men jag kan försäkra Luciano Astudillo om att vi tycker att entreprenörskap är mycket viktigt. Det kommer naturligtvis att avspeglas i vår värdering av förslagen.

Anf. 45 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Herr talman! Jag tackar ännu en gång för statsrådets svar och hoppas att han i stället för att fokusera på dåtid pratar om framtid. Jag har inte suttit med i någon tidigare regering, men Socialdemokraterna omfamnar entreprenörskapet. Det gjorde vi väldigt tydligt på vår jobbkongress.

Som kuriosa kan jag nämna att Företagarna gjort en undersökning av vilka partier som har den mest småföretagarvänliga politiken. Partibeteckning fanns inte med. Det visade sig att Miljöpartiet kom på första plats. På andra plats kom Vänsterpartiet. Därefter kom det första borgerliga partiet. Vi socialdemokrater hade också en stark position. Jag hade väl hoppats på en ännu starkare position för oss, men detta visar att entreprenörskap och företagande är frågor som de rödgröna tar på allra största allvar. Det är därför som vi, som statsrådet vet, på detta område har drivit på.

Jag är ändå glad över att statsrådet säger att det här är viktigt och att jag på detta område ska ta honom på allvar. Det kommer jag att göra. Men jag hade också hoppats på att han här i kammaren kunde uttala en tydligare ambition: att *alla* program ska ha nämnda typ av planer och examensmål inom ramen för sina utbildningar.

Då kanske han inte skulle gå in i detaljerna på området men ändå tydliggöra ambitionen. Nu blir det så att till exempel bygg- och anläggningsprogrammet och fordons- och transportprogrammet varken har kurser eller examensmål i det förslag som föreligger. Estetiska programmet har bara en kurs. Vi vet att många av de ungdomar som kommer att gå in i de här programmen, inte minst det estetiska programmet, kommer att tvingas söka sig till att starta ett eget företag. Då är det himla taskigt att inte ge dem de verktygen från början. I det naturvetenskapliga programmet finns varken kurs- eller examensmål.

Det borde vara mycket enklare än så här. Uttala bara en tydlig ambition här ifrån kammaren att alla program ska ha såväl examensmål som kurser på området. Svårare än så är det inte! Björklund är ju annars en politiker som är känd för sin rakhets och tydlighet och sina korta svar. Det är det jag hoppas att han kan använda sitt nästa inlägg till – alla!

Anf. 46 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Jag kommer att vara mycket tydlig den dag vi tar ställning till Skolverkets förslag. Fram till dess har de ett uppdrag från mig och regeringen att ta fram ett förslag, och jag tänker inte skriva dem på näsan under tiden.

För oss är entreprenörskap viktigt, och jag är glad för att Socialdemokraterna visar ett intresse för frågorna. Om man ska problematisera lite räcker det inte i nästa steg vad man skriver i planerna, dokumenten och examensmålen. Det som historiskt och i verkligheten har varit problemet, förutom ett ointresse från regeringar, skolmyndigheter och så vidare, är att de som jobbar i skolan själva inte är entreprenörer. Man får inte förväxla entreprenörskap med att lära sig bokföring eller rent tekniska saker runt företag. Entreprenörskap är något mycket mer än så. Skolans problem har varit och är också i framtiden, skulle jag vilja säga, att de som verkar där själva inte har varit entreprenörer i den meningen. De har inte varit företagare själva.

Jag tror att man alltid ska ha en stor respekt för skolans svårighet att leva upp till detta. När vi nu lägger på skolan nya åtaganden i det här avseendet, vilket vi verkar vara överens om att vi ska göra, ska vi fråga oss hur vi gör det. Det är lättare att skriva in i läroplanen i svenska att eleverna ska lära sig subjekt och predikat, för det vet läraren hur man ska lära ut. Entreprenörskap är något som är svårare. Det är inte bara mekaniska kunskaper utan en känsla, en inställning och attityder.

I stället för att stå och diskutera vem som är mest för entreprenörskap borde vi gemensamt fundera på hur detta ska omsättas i verkligheten i skolan. Det är där utmaningen kommer att komma. Riksdagen kommer ganska snabbt att enas om att detta är viktigt. Men hur ska det sedan genomföras i verkligheten? Det är där svårigheterna ligger.

Jag tror också att det finns ett stort behov av utvecklingsarbete när det gäller entreprenörskap i skolan. Vi måste fundera på hur man ska nå de målen i den verkliga undervisningssituationen.

Anf. 47 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Herr talman! Detta är ett positivt samtal. Jag är glad att Björklund lyfter diskussionen över den partipolitiska pajkastning som han ofta tenderar att hamna i – ni gjorde inte så, nu gör vi allt och så vidare. Jag tycker att diskussionen förs på en bra nivå nu.

Först och främst finns det bra organisationer som är duktiga på företagsamhet. Många skolor har anlitat sådana. De skulle kunna bidra på ett helt annat sätt till att implementera den här typen av ny kunskap. Det är precis som Björklund säger; skolan kanske inte är van vid det.

Men låt oss fördjupa samtalet ännu mer. I entreprenörskapet handlar det om så mycket mer än det som går att rätta och testa med betyg och raka svar. Det är klart att det handlar om att uppmuntra unga människors kreativitet och skaparkraft, att våga ta egna initiativ, att vara kreativ, att pröva på och kanske misslyckas och kanske lyckas. Mycket av entreprenörskapet handlar just om det. Det handlar om en syn på eleven.

Utan att vara för hård och polemisk: Det är klart att det inte är Björklunds skola vi pratar om just på de områden vi beskriver nu. Det är en helt annan skola än den Björklund försöker skapa. Det är dock en annan diskussion, men det är viktigt att ta med sig detta.

Jag tror att vi i grunden är helt överens om att entreprenörskap och företag är oerhört viktiga verktyg för unga människor om de ska klara framtidens arbetsmarknad. Det är positivt att regeringen överväger detta nu. Jag hoppas att vi, när vi kommer till januari någon gång, när detta är klart, får höra Björklund säga att alla program ska omfattas såväl i examensmål som i kursplaner när det gäller entreprenörskap för företagande. Dit måste vi förr eller senare, och bättre förr än senare – eller hur?

Anf. 48 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Jag tror att det är ett misstag att tro att en flumskola skulle befrämja entreprenörskap. Det är en skola där man inte har tydliga och fasta kunskapskrav, där eleverna inte lär sig att man ska komma i tid och där eleverna inte lär sig uppträdande. Det är den typ av skola som vi lämnar bakom oss.

Astudillo använder begreppet att Björklunds skola inte är lämplig för entreprenörskap. Jag tror precis tvärtom. Det är en skola där man har tydliga kunskapsmål, tydliga utvärderingar, tydliga krav och höga kunskapsambitioner. Det kommer också att befrämja entreprenörskap.

Vi har nämligen provat den alternativa skolan i rätt många år. Nyföretagandet blev för lågt i Sverige. Om det vore så att en kravlös skola skulle befrämja företagsamhet skulle vi ha ett blomstrande företagsklimat i Sverige.

Jag tror inte att det finns någon motsättning mellan höga krav och ambitioner och disciplin i skolan och kreativitet och entreprenörskap. Om man försöker måla upp en sådan motsättning kommer den att leda helt fel, tror jag.

Jag tror också att de reformer som vi nu gör på gymnasieområdet och som vi har krävt i årtionden – men som tidigare avvisats – med till exempel lärlingsutbildning är oerhört centrala för entreprenörskapet. När man bedriver en yrkesutbildning i skolans regi på traditionellt sätt lär man sig det mekaniska i yrket. Men när man är lärling ute på ett företag, hos en företagare, en småföretagare, en hantverkare eller en målare lär man sig inte bara att måla. Man lär sig också detta att vara egen företagare. Man lär sig att bli entreprenör därför att den som är handledare och den som man är lärling hos ofta är företagare och entreprenör. Lärlingsutbildningen är en mycket viktig reform vi nu gör för att öka entreprenörskapet i skolan. Där lär man sig hur det faktiskt är att vara företagare och bli företagare. Det är en viktig och central del i detta.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Motioner
2009/10:K3 och K4 till konstitutionsutskottet

11 § Förnyad bordläggning

Prot. 2009/10:40
1 december

Föredrogs och bordlades åter
Försvarsutskottets betänkande 2009/10:FöU1
Skatteutskottets betänkanden 2009/10:SkU12, SkU15 och SkU22–24.
Socialförsäkringsutskottets betänkande 2009/10:SfU9
Trafikutskottets betänkande 2009/10:TU7
Utbildningsutskottets utlåtande 2009/10:UbU4

12 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Propositioner
2009/10:55 En politik för det civila samhället
2009/10:58 Säkerhetskopiers rättsliga status
2009/10:59 Ny myndighetsstruktur på transportområdet

Arbetsmarknadsutskottets betänkande
2009/10:AU1 Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet

Näringsutskottets betänkande
2009/10:NU2 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Trafikutskottets betänkande
2009/10:TU1 Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Konstitutionsutskottets betänkanden
2009/10:KU5 Vissa integritetsfrågor
2009/10:KU12 Riksdagsledamöternas pensionssystem

13 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställts

den 30 november

2009/10:146 Deltidsregeln och arbetslinjen
av *Meeri Wasberg* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)
2009/10:147 Tillgången till äggfritt vaccin
av *Marina Pettersson* (s)
till statsrådet Maria Larsson (kd)
2009/10:148 Insolvensutredningens förslag
av *Egon Frid* (v)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

den 1 december

2009/10:149 Taxibranschens rykte

av *Kent Persson* (v)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 december.

14 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 30 november

2009/10:255 Upphållstillstånd för hela familjen

av *Göte Wahlström* (s)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2009/10:256 Mord och hot mot muslimer i Pakistan

av *Kent Härstedt* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

den 1 december

2009/10:257 Svenskt internationellt fartygsregister

av *Claes-Göran Brandin* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2009/10:258 Begreppet arbetsbrist och användande av inhyrd personal

av *Sven-Erik Österberg* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 december.

15 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmäldes att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 1 december

2009/10:201 Taktiska kärnvapen i Europa

av *Kerstin Lundgren* (c)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 8 december.

16 § Kammaren åtskildes kl. 15.17.

Prot. 2009/10:40
1 december

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträde	1
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
4 § Svar på interpellation 2009/10:116 om antagningen till högskolan för elever som studerat på International Baccalaureate, IB-programmet	2
Anf. 1 Statsrådet TOBIAS KRANTZ (fp)	2
Anf. 2 MATS PERTOFT (mp).....	3
Anf. 3 Statsrådet TOBIAS KRANTZ (fp)	4
Anf. 4 MATS PERTOFT (mp).....	4
Anf. 5 Statsrådet TOBIAS KRANTZ (fp)	5
5 § Svar på interpellation 2009/10:104 om kommuners ansvar för den nationella flyktingpolitiken	6
Anf. 6 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	6
Anf. 7 LEIF JAKOBSSON (s)	7
Anf. 8 ULF NILSSON (fp)	8
Anf. 9 LUCIANO ASTUDILLO (s)	9
Anf. 10 BODIL CEBALLOS (mp)	10
Anf. 11 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	10
Anf. 12 LEIF JAKOBSSON (s)	12
Anf. 13 ULF NILSSON (fp)	12
Anf. 14 LUCIANO ASTUDILLO (s)	13
Anf. 15 BODIL CEBALLOS (mp)	14
Anf. 16 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	14
Anf. 17 LEIF JAKOBSSON (s)	15
Anf. 18 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	16
6 § Svar på interpellation 2009/10:107 om Stockholmsprogrammets migrations- och asylpolitik	17
Anf. 19 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	17
Anf. 20 BODIL CEBALLOS (mp)	18
Anf. 21 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	19
Anf. 22 BODIL CEBALLOS (mp)	20
Anf. 23 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	21
Anf. 24 BODIL CEBALLOS (mp)	22
Anf. 25 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m)	23
7 § Svar på interpellation 2009/10:92 om lärarutbildningen i matematik.....	24
Anf. 26 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp).....	24
Anf. 27 MARIE GRANLUND (s)	24
Anf. 28 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp).....	25
Anf. 29 MARIE GRANLUND (s)	26
Anf. 30 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp).....	27
Anf. 31 MARIE GRANLUND (s)	27
Anf. 32 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp).....	28

8 § Svar på interpellation 2009/10:96 om behovet av ökad vuxenutbildning	28
Anf. 33 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	28
Anf. 34 ROLAND BÄCKMAN (s)	30
Anf. 35 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	30
Anf. 36 ROLAND BÄCKMAN (s)	31
Anf. 37 RAIMO PÄRSSINEN (s)	32
Anf. 38 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	33
Anf. 39 ROLAND BÄCKMAN (s)	34
Anf. 40 RAIMO PÄRSSINEN (s)	35
Anf. 41 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	35
9 § Svar på interpellation 2009/10:99 om entreprenörskap i gymnasieskolan	36
Anf. 42 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	36
Anf. 43 LUCIANO ASTUDILLO (s)	37
Anf. 44 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	37
Anf. 45 LUCIANO ASTUDILLO (s)	38
Anf. 46 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	39
Anf. 47 LUCIANO ASTUDILLO (s)	39
Anf. 48 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (fp)	40
10 § Hänvisning av ärenden till utskott	40
11 § Förnyad bordläggning.....	41
12 § Bordläggning.....	41
13 § Anmälan om interpellationer.....	41
14 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	42
15 § Anmälan om skriftligt svar på fråga	42
16 § Kammaren åtskildes kl. 15.17.....	43

Prot. 2009/10:40
1 december
